

ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК

EFEMIERNE
KONFESIJE

КРИТИЧАРИ СУ
ИЗАБРАЛИ 2024:

ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК

ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК

ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
КРИТИЧАРИ СУ
ИЗАБРАЛИ 2024:

ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК
ЧЕТВРТАК

У циклусу *Критичари су изабрали* – традиционална изложба која се као рецепција критичара савремене визуелне уметности у Ликовној галерији континуирано организује од 1967, модификована је 2001. године у ауторску изложбу добитника награде за ликовну критику и теоријско промишљање Лазар Трифуновић.

Симона Огњановић је добитница Награде „Лазар Трифуновић“ за 2019. годину.

The traditional annual exhibition *Critics Have Chosen* – critics' reception of contemporary visual art, continuously presented at the Fine Arts Gallery since 1967, was modified, in 2001, into a curated exhibition by the winners of the Lazar Trifunović Award for art criticism and theoretical reflection.

Simona Ognjanović is the winner of the Lazar Trifunović Award for 2019.

Издавач / Publisher:
Културни центар Београда / Cultural Centre of Belgrade

За издавача / On behalf of the publisher
Нинела Гојковић / Ninela Gojković
в.д. директорка / director

Критичари су изабрали 2024: Четвртак
Critics have chosen 2024: Thursday

Ауторке и аутори концепта изложбе и уреднице и уредници каталога / Authors of the exhibition concept and editors of the catalog:

Ефемерне Конфесије (Марија Балубџић, Владимир Бјеличић, Зоја Боровчанин, Зое Гудовић, Илија Милошевић и Андреј Острошки) и Симона Огњановић / *Efemerne Konfesije* (Marija Balubdžić, Vladimir Bjeličić, Zoja Borovčanin, Zoe Gudović, Ilija Milošević i Andrej Ostroški) and Simona Ognjanović

25. 1 – 24. 2. 2024.

Ликовна галерија / Art Gallery
Кнез Михаилова 6, Београд / Knez Mihailova 6, Belgrade

Излагачице и излагачи / Artists:
Efemerne Konfesije

Архитектура поставке изложбе / Exhibition architecture:
Јелена Кесић / Jelena Kesić

Дизајн и прелом каталога / Design and layout:
Бојана Алексијевић / Bojana Aleksijević

Ову изложбу посвећујемо нашој шармантној и талентованој Ксенији Латиновић без које наш колектив никада неће бити исти.

●
The exhibition is dedicated to the charming and talented Ksenija Latinović, without whom our collective will never be the same.

Хвала свима који су до сада допринели раду *Ефемерних Конфесија*:
Thanks everyone who has contributed to the work of *Efemerne Konfesije*:

Јелена Ангелоски • Ђорђе Бранковић • Ирена Цанић • Романа Царан • Милан Церовић • Маријана Цветковић • Лана Чмајчанин • Владица Чулић • Ивана Чутура • Ксенија Ђук • Аљоша Дакић • Жељко Делић • Ана Димитријевић • Олга Димитријевић • Славчо Димитров • Маријана Добросављевић • Тамара Дракулић • Елена Дрезга • Ана Душмановић-Трифунковић • Марија Ђорђевић • Милан Агата Ђурић • Андрија Филиповић • Душан Грубин • Милица Гудовић • Дражен Хорватић • Милица Иличић • Марија Јаношевић • Бојана Јањић • Јелена Кесић • Andreas Klotz • Лука Кнежевић Стрика • Милица Кнежевић • Милица Коларић • Катарина Констадиновић • Игор Коруѓа • Александра Ковачевић • Игор Латиновић • Селма Лазовић • Јелена Максимовић • Данијел Мараш • Лазара Маринковић • Никола Маринковић • Јана Мариновић • Оља Марковић • Ања Мијатовић • Никола Милетић • Игор Мрђа • Марија Мркић • Анђелка Николић • Маја Николић • Stefan Nussbaumer • Владимир Опсеница • Јасенка Острошки • Стефан Пејић • Филип Перић • Весна Перић • Деана Петровић • Душан Петровић • Тамара Антоновић Петровић • Марија Петровски • Душан Поповић • Милош Радичевић • Јелена Радовић • Вукашин Рајић • Ивана Ракић • Катарина Ранковић • Ирена Ристић • Катарина Самохин • Лара Сеизовић • Нађа Станишић • Душица Стојановић • Људмила Стратимировић • Мина Шаренац • Теодора Табачки • Анастасија Тасић • Милица Томовић • Срђан Тунић • Срђан Вељовић • Јелена Вишњић • Никола Врзић • Katie Woznicki • Marcella Zanki.

АП Крсманац • BBC News на српском • BeFem • Before After • Београдски рагби клуб *Црвена Звезда* • Centre for Applied Human Rights - University of York • ЦУК Имаго • Центар за културну деконтаминацију • Црна Овца • Дневни лист Данас • Дим • Фемкање • Fucking Lion • Конденз — фестивал савременог плеса и перформанса • Културни центар Београда • Културни центар Град • Културни центар Магацин • Оптимист • Оставинска галерија • RadioAparat • Радио Београд • Реконструкција Женски Фонд • SEEcult • Skoplje Pride Weekend • Станица — сервис за савремени плес • Shoom Studios • VICE • Женергија.

Као и небројени други, небројене друге, верна публика и цео свет!
As well as countless others, faithful audience and the whole world!

Поставка изложбе, Ликовна галерија
Фото: Тања Дробњак

Installation view, Art Gallery
Photo: Tanja Drobnyak

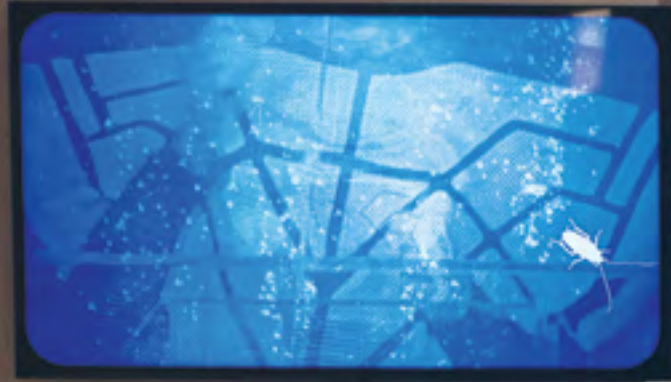
Space
The first human in space was Yuri Gagarin in 1968. He spent 1 hour and 49 minutes in space on the Vostok 1 mission. Since then, many other people have traveled to space, including astronauts and cosmonauts. Space exploration is an important part of human progress and discovery.

Space
The first human in space was Yuri Gagarin in 1968. He spent 1 hour and 49 minutes in space on the Vostok 1 mission. Since then, many other people have traveled to space, including astronauts and cosmonauts. Space exploration is an important part of human progress and discovery.

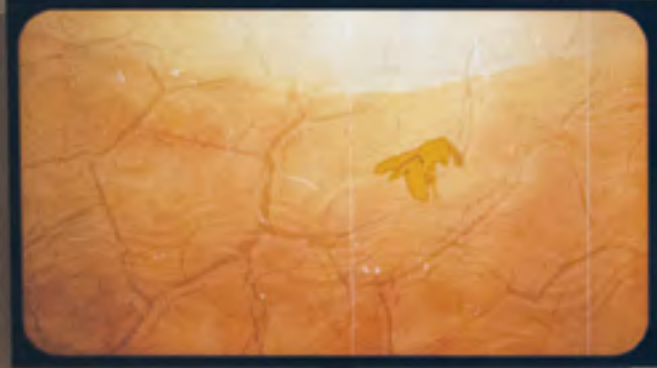

Space
The first human in space was Yuri Gagarin in 1968. He spent 1 hour and 49 minutes in space on the Vostok 1 mission. Since then, many other people have traveled to space, including astronauts and cosmonauts. Space exploration is an important part of human progress and discovery.

Space
The first human in space was Yuri Gagarin in 1968. He spent 1 hour and 49 minutes in space on the Vostok 1 mission. Since then, many other people have traveled to space, including astronauts and cosmonauts. Space exploration is an important part of human progress and discovery.

Space
The first human in space was Yuri Gagarin in 1968. He spent 1 hour and 49 minutes in space on the Vostok 1 mission. Since then, many other people have traveled to space, including astronauts and cosmonauts. Space exploration is an important part of human progress and discovery.

То је наша борба дала
Трупу оцвалих будала
Романтичара и сањара,
бољшевика, битника

Земља нам је била тесна
Обесна и неизвесна
Ударали су нас здесна
За вас места нема!
За нас места нема...
о-о-о-о-м

Не можеш да мењаш ме
Не можеш да мењаш, бре!
Не можеш да мењаш све
Не можеш да мењаш свет!

Ефемерне Конфесије – Трупа оцвалих будала,
2019.

* Препев песме Битлса
Across the Universe из 1969.
године. Сонг је изведен у
оквиру комада *Ефемерне
Конфесије у Свемуру –
Сонгови о декаденцији, кризи
спиритуалности и азоту*
(2019).

Четвртак је дан кад с ветром
шеташ сам.

Четвртак је вече
твојих брига сече.

Има у том малом петку
нешто од суште ефемерности
у коју стаје
читав живот наш.

Но

Знање из књига, изгледа,
никада се није слегло.

Стога

Освежимо памћење:

Живот око нас није ту због нас.

Ми нисмо центар васионе.

Природне стихије имају већу моћ од нуклеарног
наоружања.

Неједнакост није природни закон.

Капитализам није датост.

Зато

Збацимо сувишне шешире.

Ставимо динамит испод пословних зграда и
унесимо душу у алатке.

Запечатимо све краљевске палате.

Уживајмо самогласнике, ценимо сугласнике.
Заменимо покличе.

Навикнимо се на ноћи без уличне расвете.

Поштујмо природу.

Не загађујмо мисли

Јер

Какве су нам ефемерне мисли, такав нам је
ефемерни живот!

И не заборавимо:

Само искреност може окончати параноју.

Побуна је свакодневна потреба

А

Послушност је избор.

Другачији свет јесте могућ!

ЧЕ Т В Р Т А К

Вечерас је вече, твојих брига сече
Јер четвртак је дан за лудак
највече

Четвртак је дан
С ветром шеташ сам
Четвртак је ноћ
Чекаш жртву тад

Лудак ветра, моч, жртва

Четвртак је ноћ
Месечева моч
Ма немој се жалити
Злочином чеш поч

Месећ, жал, злочин, бал

Четвртком запалити
Немој се жалити
Ма сакупи тај лој
Мраком че патити

Ватра, лој, крвав слој

Лудак ветра, моч, жртва
Месећ, жал, злочин, бал
Ватра, лој, крвав слој
Магла, мост, камен, кост

Четвртак, четвртак...

**Песма Четвртак отвара
сва извођења Ефемерних
Конфесија. Ауторка
песме је Умбра, која је
поред Фрица Клајна још
један алтер-его Марије
Балубџић, чланице
колектива Ефемерне
Конфесије.*

ЧЕТВРТАК¹

је дан за оцвале будале

¹ Једна од првих ствари које посетилац изложбе *Четвртак* може чути гласи: „Сваки дан је важан. Славимо и недељу и црвене дане, али у четвртку, познатијем у народу као мали петак, има нешто од те суште ефемерности у коју стаје читав живот наш”. Уједно, *Четвртак* је назив „треш хорор песме” и својеврсног „звучног манифеста” разузданог пијанисте Фрица Клајна, која отвара сва извођења *Ефемерних Конфесија*. Но, ауторка песме заправо је Умбра, која је поред Фрица Клајна још један алтер-его Марије Балубџић, чланице колектива *Ефемерних Конфесија*.

Откуд ми овде и колико планирате ту да останете? Дрег изложба

Дрег колектив *Ефемерне Конфесије* 'наступа' у оквиру своје прве самосталне 'дрег изложбе' под називом *Четвртак*. Како би представили изузетно специфичну форму извођачке праксе коју континуирано развијају од 2015. године, чланице и чланови² овог колектива упустили су се у два дуга, али у крајњем исходу тесно увезана процеса.³ Најпре, нужно је било заједно промислити све аспекте досадашњег начина рада и остварене продукције, те прецизно артикулисати нека од темељних друштвених, политичких и личних питања која као колектив од почетка деловања преиспитују. То је укључивало и рефлектовање њихових појединачних позиција и схватања, будући да нису у свему хомогени и кохерентни, што најзад није ниједан колектив. Такође, потребно је било артикулисати премисе, појмове и референцијалне мреже на које се заједно ослањају, али и контрадикције које директно или индиректно проистичу из специфичности праксе којом се баве и услова у којима је развијају и изводе.

Уједно, прво 'самостално галеријско представљање'⁴ у чијем би се оквиру њихове позиције (ефемерно) артикулисале, подразумевало је потребу за својеврсним *превођењем* перформативног искуства музичко-сценског дрег извођења у изложбени формат. Као и свако (успешно) превођење, и ово је изискивало избегавање механичког преноса, те упуштање у процес *активног стварања*, односно *изумевања* новог (дрег) језика. Укрштање ова два процеса омогућиће да ауторефлексивни 'поглед уназад' не произведе на овој изложби 'ретроспективни', већ својеврсни 'поглед унапред', у *будућност*. Другим речима, иако у оквиру ове поставке у извесној

² У припреми изложбе учествовали су: Марија Балубџић, Владимир Бјеличић, Зоја Боровчанин, Зое Гудовић, Илија Милошевић и Андреј Острошки.

³ Почетком 2023. године, у контексту реализације изложбе *Критичари* су изабрали, позив им је упутила кустоскиња Симона Огњановић, која ће током припремног процеса рада на изложби добити дрег име Сезона Сфумато. Име је настало омашком, али не и презиме.

Тек, концепт изложбе настао је кроз заједнички рад и једногодишњи припремни процес. Како је то на самом почетку одлучено, непрестано је долазило до инверзија свих позиција, што је омогућило да ова изложба у великој мери буде „аутокурирана“, и то кроз критичку рефлексiju самог кустоског погледа.

⁴ До сада су свој рад представили у различитим културним и уметничким просторима попут Културног центра Град, ЦУК Имаго, *Podroom* галерије КЦБ Београд, затим на Трећем програму Радио Београда, као и у оквиру различитих фестивала и манифестација као што су Бефем — Београдски феминистички фестивал, Конденз — фестивал савременог плеса и перформанса, Skorje Pride Weekend TRANS-FORMATIONS.

мери рефлектују своју досадашњу праксу, они се истовремено упуштају у нови уметнички експеримент. Важно је истаћи да упркос присуству директних референци на претходна извођења, на овој поставци ни у једном сегменту не доминира документарно-архивистички приступ. Напротив, материјални трагови перформанса, укључујући документарну грађу (фотографски, звучни и видео записи) и различите реквизите и артефакте, потпуно су рефункционализовани и уграђени у нове уметничке форме (колаж, видео, просторно-звучна инсталација). Начин на који је све то скупа уобличено и уоквирено може се разумети и доживети као још један облик⁵ ремедијатизације живог дрег извођења, пружајући посетиоцима једно могуће искуство дрега другим средствима.

Осим саме поставке и овај текст је настао као својеврсни производ припремног процеса рада на изложби, будући да се, осим на искуство гледања живих извођења, многи закључци ослањају на увиде и запажања до којих се дошло кроз заједничке разговоре и размену. Надовезујући се на логику изложбе која одустаје од производње било каквог облика 'ретроспективе' већ у првом реду демонстрира начин мишљења и рада овог по много чему специфичног колектива, основна намера овог текста је да пружи додатни увид управо у логику и динамику њиховог уметничког и стваралачког поступка. Такође, циљ је био и да се осветле основни појмови који дефинишу њихову праксу и начине на које их они разумеју и користе, као и у методе артикулације критике, како кажу, „друштвено-политичног киселог теста“⁶ у којем се, као и (ваљда) сви, подоста „гуше“.

Дакле, ко су *Ефемерне Конфесије* и како је могуће најближе дефинисати њихову праксу?

Ко смо, шта смо и одакле долазимо? Колектив, дрег, преоблачење, квир

Како то наводе у једној од својих биографија, *Ефемерне Конфесије* представљају „постнабаретски дрег колектив који чине дрег краљице Маркиза де Сада и Денаденца, лажна краљица Јохана Хелмут Кол, дрег краљеве Зед Зелдић Зед, Дарлин Брандо и Фриц Клајн, као и церемонијал мајстор illllllllllll.“ Парадоксално или не, али два важна појма која се овде појављују потребно је врло условно користити у контексту разумевања њихове праксе.

Најпре, иако је до сад то већ постало неупитно, није сасвим самораз-

5 За Трећи програм Радио Београда, колектив је 2019. снимео радио драму *Ефемерне аудио-пињате*. Сходно тумачењу Ирене Ристић, ово радијско извођење може се разумети као „дрег ослобођен визуелне травестије“.

6 Реплика из сценарија за видео-рад *Уточните*, који је настао за потребе изложбе крајем 2023. године

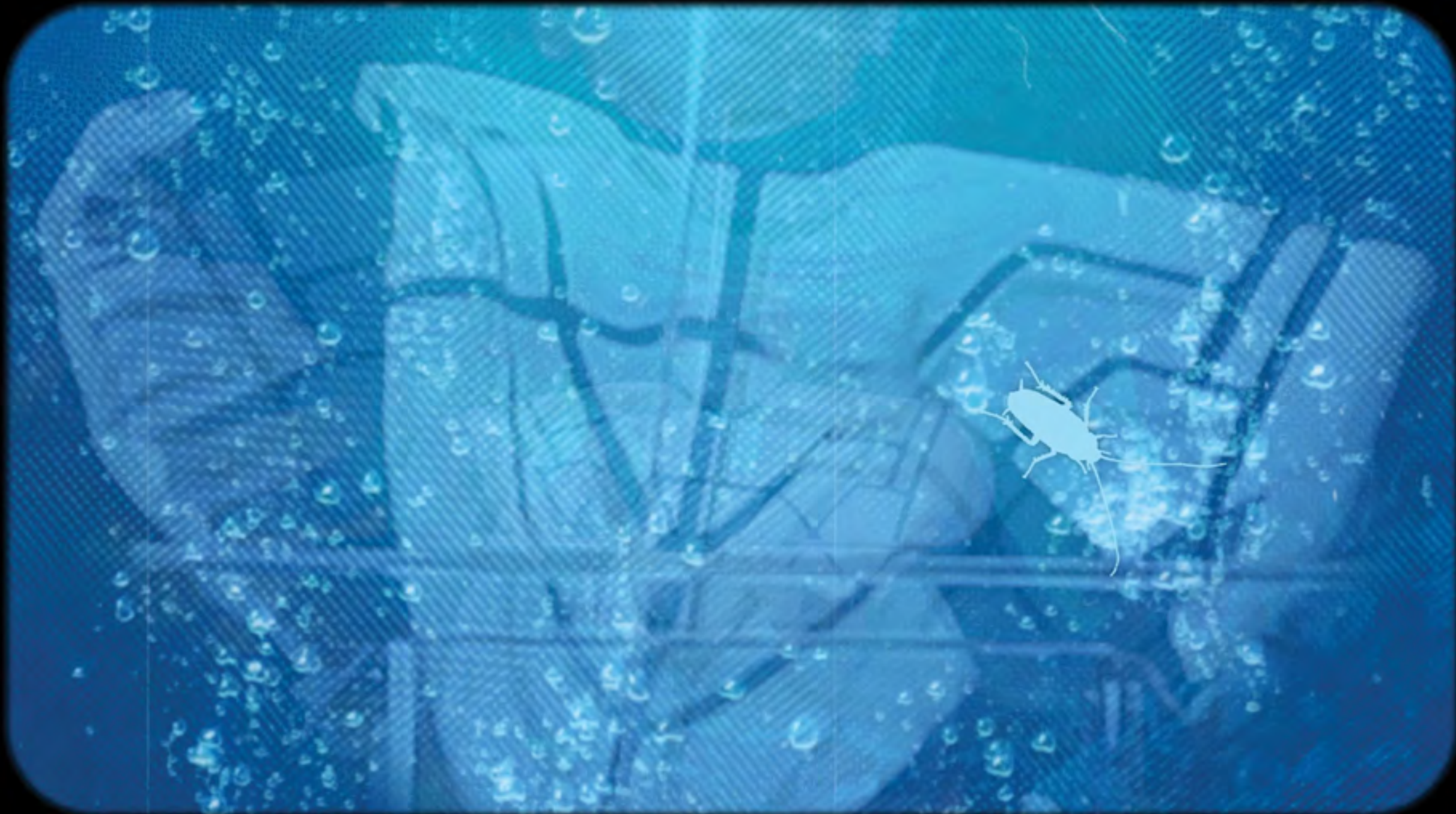
умљиво да се *Ефемерне Конфесије* називају **уметничким** (дрег) **колективом**. Иако несумњиво функционишу на принципима заједништва, негујући нехијерархизоване односе и праксу колективног стваралачког поступка, одредница *колектив* која оперише као технички термин у пољу уметности уоквирила је њихову праксу тек *а постериори*. Како су у разговору о том питању током припреме изложбе артикулисали, можда се о њима пре може мислити као о својеврсном 'феномену', једним делом и због тога што ником од њих ово није примарни оквир деловања, већ 'ефемерна' и најчешће непрофитна активност, крајње неизвесне будућности. У контексту материјалних услова производње то је представљало важно место преиспитивања свих чланица и чланова колектива, коме су се изнова вратили и током припреме ове изложбе.

Осим што појам колектива условно апликабилан, на сличан начин треба разумети и сам појам **дрег**. Иако наравно познају, и у свој рад уписују поједина искуства историјских и савремених облика дрег израза, њихови напори да се дрег не третира као задата перформативна форма која се механички преузима и 'увози' из неког 'изворног контекста', може се препознати у готово свим његовим кључним аспектима. Поред осталог, такав приступ огледа се у врло слободном укрштању дрега са другим извођачким праксама њима својственим, **колажно-цитатним поступком**. Наиме, као и све друге културне и уметничке текстове на које реферишу или их директно цитирају⁷, они и дрег до те мере **хибридизују** да га у крајњој инстанци потпуно трансформишу и рефункционализују. То чине уградивши га у нову, по свему специфичну форму и праксу, која директно резонује са политичким контекстом у којем настаје, као и са личним и уметничким искуствима и приступима које појединачно у њу уносе. То је од нарочито значајну будући да су, независно од деловања унутар колектива, сви чланови и чланице дуги низ година активни у различитим областима у пољу уметности и културе попут кустоских пракси, дизајна, музике, продукције уметничких догађаја, активизма...

Поменут поступак хибридизације укључује врло слободно колажирање њихове интерпретације дрега са цитирањем, присвајањем и коришћењем елемената различитих позоришних искустава попут комедије дел арте, театра апсурда или брехтијанског позоришта, затим елемената перформанса који се везује за праксу историјских авангарди и савремених визуелних уметности, те различитих (пост)набаретских форми и играоза (да наведемо само неке). На сродан начин третира се и „другује“ музички материјал који представља једнако важан елемент њихове праксе. То подразумева (најчешће мелодијски) наговештај преузетог цитата (неке поп песме), да би се потом, у експлозији изведбе која је увек другачија јер се развија кроз импровизацију и праћењем динамике која се догоди на сцени, готово у целости уништила структура 'извора', остављајући за

7 На самој поставци видљива је и посебно узбудљива густа мрежа референци које интегришу у властити рад, укључујући уметничке, филозофске, књижевне, музичке, филмске, као и референце из домена дрег, поп и треш културе. Списак референци осим на самој изложби, могуће је пронаћи и на маргинама каталога изложбе.

Примордијална супа, кадар из видео-рада, 2023–2024.
Primordial Soup, video frame, 2023–2024

собом „маестрално унакажене песме, изведене како се не сме“.⁸ Но сви поменути елементи потпуно прожимају оно на шта се 'додају', тако да је наравно немогуће говорити о неком 'изворном стању' извођења пре и независно од интерпретације и транспозиције колажирањем, цитирањем и калемљењем свих референцијалних система и текстова. Оно што је извесно, ниједан од тих референтних оквира није механички поновљен са свим својим кључним особеностима већ је увек измењен логиком неког другог, те зато једино можемо рећи да оно што *Ефемерне Конфесије* производе и јесте и није (само) дрег, и јесте и није (само) перформанс, и јесте и није (само) позориште, и тако редом. У том смислу, они дрег интенционално деесенцијализују наново га тумачећи кроз свако ново извођење, покушавајући тако да демонстрирају шта дрег може да буде а не шта он неупитно јесте, што уосталом чине кроз материјализацију и ове изложбе.

Ако се за тренутак вратимо на основно набрајање из биографије колектива, приметимо да *Ефемерне Конфесије*, поред једног изузетка (церемонијал мајстор), укључују све уобичајене 'дрег роле' (дрег краљица, дрег краљ, лажна краљица). Одатле се може закључити да, као што не 'фаворизују' ни сам дрег, не 'фаворизују' ниједну од поменутих дрег позиција. Напротив, како би у оквиру својих комада диференцирали критички прецизне али и драматуршки узбудљиве дискурзивне и симболичке гласове, *Ефемерне Конфесије* нуде властито, врло сложено тумачење ових данас неретко комодификованих и стандардизованих дрег улога, користећи на специфичан начин релационе динамике које између себе производе. То је занимљиво, чак провокативно место, имајући у виду супротстављене значењске импликације које оне појединачно заузимају у контексту праксе али и теорије дрега, будући да се, сходно појединим тумачењима, неке од ових дрег улога ексклузивно везују за еманципаторне, субверзивне и феминистичке, а друге за патријархалне и мизогине позиције.

Оно што пак преузимају као конститутивни аспект дрега који је и за њих од одсудне важности, јесте како кажу, чин **преоблачења**. На перформативној равни, овај чин може, иако наравно не нужно, да укаже на интенцију ка трансгресивним или трансформативним пробојима, као и на развоју различитих стратегија производње и(ли) метаморфозе субјективности. Сходно појединим тумачењима, дрег перформанс има потенцијал да демонстрира фантазматску природу категорије рода и родних улога, ослобађајући их, у извесном смислу, онога што их детерминише, а то је пол, чиме се, на једној општијој равни, сам концепт природности посредно доводи у питање.⁹ Мислити о дрегу на овај начин значи разумети да је свако извођење рода, односно родно понашање, у основи дрег, или другим речима, да смо сви у дрегу кад свакодневно играмо своје родне улоге. „Постајање' сопственим телом“, које увек представља посебну „везу културе и избора“, испоставља се из ове позиције као „лични начин

8 Реплика из сценарија за видео-рад *Декаденција*, који је настао за потребе изложбе крајем 2023. године.

9 А. Zaharijević, *Život telâ: Politička filozofija Džudit Batler*, Novi Sad, Akadem-ska knjiga, 2020, 272.

преузимања и тумачења примљених родних норми“.¹⁰ „У мери у којој оне функционишу као друштвена ограничења, реинтерпретирање ових норми кроз умножавање и варирање телесних стилова постаје веома конкретан начин *политизовања личног живота*“.¹¹

Чланови и чланице *Ефемерних Конфесија* радо се поигравају родним и полним датостима као што то чине уосталом и са другим нормираним категоријама, али ова питања увек ситуирају унутар ширег корпуса друштвено-политичко-економских проблема. Међутим, иако на овај начин неминовно „политизују личне животе“ у извесном смислу, они децидно одбијају да дрег дефинишу преко уобичајених сексуалних идентитарних категорија оних који га производе. Отуда, та питања никада експлицитно не тематизују у оквиру својих комада, већ се пре може рећи да су она имплицитно присутна сходно логици самог дрега израза. Тим трагом, ЛГБТ дискурс и активизам, који се готово неизоставно очекују, не представљају референцијални оквир у којем се они интенционално крећу, иако су наступали у контексту који је укључивао ове позиције.

Док, као што је већ назначено, дрег третирају као недостатан појам за који се условно везују, дискурс **квир** препознају као нешто што им је знатно ближе, а који у бројним аспектима превазилази поменута питања рода и сексуалности иако га несумњиво укључују. У најширем смислу, квир, или оно што је у локалном контексту преведено као „квар“,¹² указује на све оно што је умерено, уврнуто, што одбија да се фиксира, што одступа од прихваћених норми и пожељних облика понашања, или тежи да их (макар привремено) трансгресира. Наравно, квир може да се разуме и као глагол, те у том случају означава различите облике понашања, радњи и акција које то 'одступање' производе, из чега се директно испоставља политичко питање ко има моћ да именује шта је нормативно а шта девијантно понашање.¹³ Због свог одступничког или преступничког карактера, оно што је квир неретко се последично налази на маргинама друштва, укључујући и маргине поља уметности. Без обзира на бројна тумачења, квир у основи није примарно дефинисан оним што јесте већ оним што активно мења, инсистирајући на сталној реорганизацији актуелних категорија.¹⁴ Како то наводи Хосе Муноз (José

10 J. Butler, „Sex and gender in Simone de Beauvoir's *Second Sex*“, in: *Yale French Studies*, Vol. 72, 1986, 35-49. . Превод преузет из: А. Zaharijević, *Život telâ: Politička filozofija Džudit Batler*, Novi Sad, Akadem-ska knjiga, 2020, 267.

11 J. Butler, „Sex and gender in Simone de Beauvoir's *Second Sex*“, in: *Yale French Studies*, Vol. 72, 1986, 35-49. Превод преузет из: А. Zaharijević, *Život telâ: Politička filozofija Džudit Batler*, Novi Sad, Akadem-ska knjiga, 2020, 267.

12 Више о томе видети у: Ivana Marjanović, *Staging the Politics of Inter-connectedness between Queer, Anti-fascism and No Borders Politics. The Case of QueerBeograd Cabaret*, doktorska disertacija, 2017, 92-98.

13 Meredith Heller, „Female-Femmeing: A Gender-Bent Performance Practice“, in: *A Journal in GLBTQ Worldmaking*, Michigan State University Press, Vol. 2, No. 3, Fall 2015, 16.

14 S. Kesić, *Teorija prikazivanja kvir identiteta u savremenoj istočnoevropskoj umetnosti i kulturi*, doktorska disertacija, Beograd, 2016, 34.

Миџоз), квир укључује изузетно важно питање „квир темпоралности“, будући да се појављује као место сталне прераде садашњости али не у циљу одбацивања прошлости или будућности. Напротив, континуирано прављење процепа у садашњем тренутку треба да наруши идеју о стабилном и линеарном протоку времена како би се управо са тог места инсистирало на пројекцији неких „другачијих светова, модела живљења, другачијих односа и јавних учинака.“¹⁵ Ово схватање врло добро резонира са праксом *Ефемерних Конфесија*. Трагајући „за другим стањима, другим душама, другим животима“,¹⁶ они не артикулишу властиту интерпретацију квира стереотипизираним формама репрезентације нити експлицитним наративом у оквиру садржаја самих комада. Напротив, они 'квирнес' материјализују преко специфичне извођачко-уметничко-музичке форме коју су развили, њиховим односом спрам различитих темпоралности (прошлост, садашњост, будућност) које врло слободно користе и увезују, али и изузетно особеним језиком и начином приповедања по коме су постали препознатљиви.

Како то духовито сажимају, „кад чујеш наш језик, знаш да нешто није у реду, знаш да је четвртак“.¹⁷

Да ли говоримо истим језиком или јесмо ли ми са исте планете? Језик, хумор, игра и разиграност (*playfulness*)

У оквиру њихове праксе **језик** је несумњиво једно од значајнијих места заједничке инвенције и 'декадентног' уживања. Приповедајући о настанку самог колектива, у оквиру ове изложба церемонијал мајстор експлицитно каже: „Како би изразила своје примарне карактеристике, поменути шесторка викала је, поцикивала, церила се, изражавала којекакве стимулације, провонирала и коначно развила властиту језик“.¹⁸ Заправо, у њима својственом маниру, *викање*, *поцикивање* и *церење* врло духовито али уједно и сасвим прецизно артикулише начин на који су производили, те како и даље изумевају поменути језик. Оно што је конститутивно за тај процес, и уједно представља место производње самог колектива, јесу ванредно интензивна вишегодишња „окупљања равна дионизијским гозбама“, која, у најкраћем и без претеривања, испуњавају „салве грохота

15 J. Blagojević, J. Timotijević, "Failing the Metronome", *Queer Readings of The Postsocialist Transition*, in: J. F. Bailyn, D. Jelača, D. Lugarić (eds.), *The Future Of (Post)Socialism: Eastern European Perspectives*, New York, Sunny Press, 2018, 78.

16 Реплика из сценарија за видео-рад *Колективитет*, који је настао за потребе изложбе крајем 2023. године.

17 Цитат из интервјуа вођених са чланицама и члановима *Ефемерних Конфесија* током припреме изложбе у периоду од марта до септембра 2023. године.

18 Реплика из сценарија за видео-рад *Сећање*, који је настао за потребе изложбе крајем 2023. године.

и несавладива хистерија“.¹⁹ Та, како су је окарактерисали, „игра у заједничком простору интимности“²⁰ укључује готово незауостављиве токове слободног асоцирања, дигресирања и фабулирања којима се истовремено обрађују бизарности, тривије, прецизне друштвено-политичке анализе и коментари, као и крајње интимна искуства. Све то скупа, готово без изузетка, испуњено је свепрожимајућим хумором.

У њиховом случају, еруптивно уживање у врло специфичном смислу за хумор често проистиче управо из својеврсног савијања и ломљења језика, пародирањем и онеобичавањем флоскула и општих места, пермутацијама, мутацијама, хибридизацијама или игром речи. Такође, једнако је снажно и уживање у екстатичкој производњи најразличитијих гласова, звукова, као и заједничких спонтаних музичких интервенција и импровизованих сонгова. Све то може бити (и врло често јесте) ослобођено (јасног или било каквог) значења, да би се смисао открио управо у раду означитеља који у релацији са другим производе такве комбинације које не делују примарно у пољу сазнања и тумачења, већ крајњег апсурда и чистог уживања. Све то понекад можда онемогућава 'вођење структурисаног разговора' (што се морамо рећи дешавало и током припрема ове изложбе), али их је до сад, у крајњој инстанци, успешно (на)водило на структуру и артикулацију властите праксе, а у овом случају, и на концептуализацији структуре и драматургије ове изложбе. Најзад, таква логика **довољно структурисане разобручености** уписује се посредно и у само приповедање особено за њихове комаде, те се у том смислу, публика на њиховим извођењима судара са једнако снажним присуством и апсурда и смисла, и крајње непосредности и изузетне прецизности, и крајње разузданости и софистициране артикулисаности.

Без обзира на то да ли се ови аспекти синхроно појављују или наизменично смењују, визуелне, звучне, значењске и метафоричке слике које таква динамика производи, као што је већ назначено, увек су и духовите. Препознатљив **хумор** особен за комаде *Ефемерних Конфесија*, осим што и њих и публику изузетно забавља, чини се да има најмање две (додатне) функције. С једне стране, у њиховим комадима хумор заузима „статус стваралачког поступка“ који, блиско становиштима појединих надреалиста, „спаја логички неспојиво“ и свему што је „мисаоним навикама умртвљено, или свакодневном употребом излизано, може да одузме њихово уобичајено значење“.²¹ На тај начин он врши „поетичку трансформацију стварности“, демонстрирајући својеврсну „нагонску критику сваког конвенционалног мисаоног и осећајног устројства“.²² Надреалисти су се у

19 Реплика из сценарија за видео-рад *Колективитет*, који је настао за потребе изложбе крајем 2023. године.

20 Цитат из интервјуа вођених са чланицама и члановима *Ефемерних Конфесија* током припреме изложбе у периоду од марта до септембра 2023. године.

21 J. Novaković, *Tipologija nadrealizma: pariska i beogradska grupa*, Beograd, Narodna knjiga Alfa, 2002, 111.

22 Ibid.

Сећање, кадар из видео-рада, 2023–2024.
Memory, video frame, 2023–2024

својим схватањима ослањали на учење психоанализе која хумор тумачи као форму „бунтовништва“ и „непомирљивости“ спрема често неподношљиве и неприхватљиве стварности. Фројд чак претпоставља да употребом хумора можемо привремено да редефинишемо систем односа у коме смо затечени на перформативни начин. Наиме, ако повучемо симболичке и либидиналне инвестиције којима смо тај систем легитимисали и репродуковали, ми стварност, као и нашу позицију у њој, више не перципирамо као потпуно фиксирану већ подложну преобликовању, а управо хумор нам омогућава да тај свет, који делује „тако опасно“ сагледамо као „игру за децу“, чија је једина вредност „да постане предмет поруге“.²³ Слично се наводи и у појединим схватањима концепта разиграности (*playfulness*), које се такође тумачи као стратегија ношења са различитим инстанцама, позицијама и принципима моћи, који сами по себи наравно никад нису „разиграни“.²⁴ У контексту праксе *Ефемерних Конфесија*, осим што је ту, како кажу, „да се преживи дан“, хумор стоји у функцији обраде паралишуће апсурдности свакодневице коју поетички трансформише у ново, увек духовито апсурдно искривљење и(ли) коју пак циљано пародира, генеришући њену прецизну сатиричну критику. То се најбоље артикулише преко врло особених филозофских, поетичких и духовитих парола, које на јединствен начин синтетички став и уметничку форму:

Револуција је битна; небитна је нитна!

Гола вода нећу да будем!

Не знам шта хоћу, али знам како то да добијем.

Смисла ништа нема, и ми треба да га нађемо!

Мало историје се понавља као биљна ваш!

Ко смо, шта смо и одакле долазимо део други Пријатељство, Конфесије

Као што се из ових кратких напомена о стваралачком поступку дрег колектива *Ефемерне Конфесије* може имплицитно наслутити, целокупан њихов рад неодвојив је од **пријатељских односа** који их међусобно везују. Они су директно уписани најпре у динамику развоја карактера, затим фрагмената садржаја комада, те најзад у сам процес формирања колектива. Поједини карактери настали су управо из свакодневне пријатељске размене и њихове међусобне комуникације, а на исти начин производиле су се и приче о њиховим личним историјама и имагинарним сусретима. Понекад се лична искуства члица и чланова колектива (то се често

23 S. Freud, „Humour“, in: *International Journal of Psychoanalysis*, Vol. 9, 1928, 1–6.

24 Цитат Allucquère Rosanne Stone преузет из текста *Playfulness as a strategy* доступног на линку: <https://221a.ca/texts/playfulness-as-a-strategy/>

односи на искуства позиције маргине и класног питања) у описаном процесу прелију, потом прераде и даље фабулирају кроз животе карактера, иако су трагови тог трансфера за публику ирелевантни и за већину остају наравно потпуно невидљиви.

Дакле, осим што је хибридна и лиминална форма о којој је већ било речи, лиминално је и хибридно само место са кога нам се 'исповедају' карактери. Ако је човек „животиња која се исповеда“, чин исповедања у основи представља једно од места његове производње, из чега се јасно закључује у којој мери је процес формације субјекта контингентан у контексту историје.²⁵ Такав дискурс, осим што има намеру да објасни како смо постали то што јесмо, одбија да исповест изједначи са исказом признања 'рђавих дела' која је субјект починио, већ га дефинише као изјаву која доноси истину о њему и која потенцијално може да га промени.²⁶ Другим речима, „уместо да се исповедамо о томе шта јесмо“, имамо могућност да се кроз неку другачију 'исповест' поново 'измислимо', те да „покушамо да се претворимо у нешто што до тад нисмо били.“²⁷

Оно што се са овог места испоставља као занимљиво у контексту *Ефемерних Конфесија* јесу два питања: питање нивоа и механизма медијације 'исповедања', као и питање стратегије и ефеката производње нових субјективности. Можемо дакле да се запитамо чије нам 'истине' говоре карактери које извођачи и извођачице повремено и ефемерно 'запоседају' (мада се може рећи да је 'запоседање' заправо двосмерно), као и коме их примарно упућују будући да исповест/конфесија увек тражи Другог пред киме и за кога се казује. Ако узмемо у обзир начин на који настају њихови комади, можемо детектовати неколико нивоа медијације, која се наравно не могу до краја прецизно или потпуно одвојити. У првој тачки пресека, њихова лична искуства, преломљена кроз друштвене, политичке и уметничке ставове и позиције које критички артикулишу, 'уписују' се у личне особине и судбине самих карактера. У другом кораку, који се понекад потпуно преклапа с првим, све то бива додатно модификовано њиховом врло интензивном пријатељском разменом и заједничким искуствима, да би у трећем било финално посредовано сценаријем који се припрема за свако извођење као и специфичном извођачком формом о којој је било речи. Наравно, не треба занемарити и још један ниво који наступа у контакту с публиком. У овом контексту важно је нагласити да сонгови, по којима су њихови комади препознатљиви, заузимају кључно место у драматургији извођења 'истина' карактера, јер готово по правилу они представљају та места где се најважније тачке разјасне или разреше. И овде наново видимо како форма сажима модел мишљења, јер, како кажу, увек је боље и прецизније „отпевати него објашњавати“.²⁸

25 C. Taylor, *The Culture of Confession from Augustine to Foucault A Genealogy of the 'Confessing Animal'*, New York, Routledge, 2009, 7.

26 Ibid.

27 Ibid.

28 Цитат из интервјуа вођених са члицама и члановима *Ефемерних Конфесија* током припреме изложбе у периоду од марта до септембра 2023. године.

Имајући све ово у виду, можемо рећи да се место са којег карактери на сцени говоре испоставља такође хибридно као и форма, будући да се, условно речено, на том месту нераскидиво прожимају тзв. говор у првом лицу и говор из лика. Како је то на изложби експлицитно речено гласом једног од њих: „бића названа карактери увек у себи имају више од карактера“.²⁹ То проистиче и отуда што су ова 'бића' креирали управо њихови извођачи и извођачице, и то 'за себе' и 'од себе'. Ако глумац готово по правилу 'тумачи лик' који је неко други произвео, овде наилазимо на занимљив заплет и одступање јер је сам процес производње и тумачења у потпуности преклопљен. Такође, и мада недвосмислено фикционални, дрег карактери имају снажан дуални карактер и дуалну функцију, будући не само да се лично уписује у извођачко већ и обрнуто. Они, дакле, имају властите животе и стварности које су креирали они који их тумаче и изводе, али зато повратно трансформишу, уче, ослобађају и наравно забављају и оне који су их створили. То на различите начине артикулишу и подвлаче све чланице и чланови колектива, наглашавајући, између осталог, како управо гласови, искуства и животи карактера омогућавају њихове личне „ефемерне“ трансгресивне пробоје, производећи простор за континуирану метаморфозу и ослобађање властите субјективности.

Карактери, утваре

Готово све у вези с овим ефемерним, 'фантомским' бићима померено је и(ли) претерано. „Иако једног море кошмари, трећег хормони, а последњег хонорари“,³⁰ сви пародирају бројне стереотипе али то чине на потпуно негенерички начин. Циљано остајући неситуирани у времену и простору, смештени усред вечите садашњости, ови карактери такоређи долазе одасвуд, били су свуда, живели су (готово) увек, и (за сад) не старе. Као такви, они оперишу на граници архетипова, утвара или митских фигура, које су, иако безвремене, истовремено безрезервно уроњене у актуелну савременост. Иако се ефемерно указују и у интимним и приватним сусретима, њихово централно место производње ипак је јавни простор, те је њихово постојање и перформативна учинковитост несумњиво условљена и дефинисана временско-просторним координатама самих извођења, када се уједно изнова производе и нове фабулације о животињама карактера и њиховим зачудним сусретима. Неки од њих постоје само у оквиру *Ефемерних Конфесија* (Јохана Хелмут Кол, Дарлин Брандо, Фриц Клајн), неки пак воде своје 'независне' животе појављујући се у различитим сродним контекстима и мимо заједничких сусрета (Маркиза де Сада, Декаденца, Зед Зелдић Зед, illillillillill). Настајали су сукцесивно, пре или након формирања језгра колектива (Маркиза де Сада, Јохана Хелмут Кол,

²⁹ Преузето из уводног обраћања дрег карактера сестре Млаћенице, која „дочекује“ посетиоце и посетитељке на самом улазу галерије.

³⁰ Реплика из сценарија за комад *Ефемерне аудио-пињате – Радио драма у три чина*.

Примордијална супа,
колаж, 2023–2024.
(детал)

Primordial Soup,
collage, 2023–2024
(detail)

Фриц Клајн), те се број чланица и чланова у ствари с временом повећавао.³¹ Осим што је сам колектив проистекао из пријатељских односа његових чланица и чланова, тако су се и сами карактери, без обзира на то кад су настали, развијали с временом, релационо и перформативно, односно кроз њихове пријатељске везе и жива извођења.

Од самог почетка неки од главних заплета развијају се управо око неразрешених породичних и интимних релација између **карактера**. Сасвим укратко, Јохана Хелмут Кол, која постоји само унутар *Ефемерних Конфесија* једино је 'дете' овог колектива. Како, међутим, није јасно ни ко јој је мајка ни ко јој је отац, она је у сталној хистеријској потрази за одговорима о свом пореклу. Ова „анархисткиња, панк ратница, недефинисаних година али константно инфантилна“³² може се схватити у извесном смислу као централни лик, будући да се велики део наратива организује

³¹ У појединим комадима као што су *Ефемерне Конфесије у Свемиру – Сонгови о декаденцији, кризи спиритуалности и азоту* и радио драма *Ефемерне аудио-пињате*, ефемерно се укључују у реализацију и други аутори и ауторке (Ах Ахилеј, Вива ла Дива, Игор Коруга, Олга Димитријевић, Дајана Хо, Katie Woznicki, Марија Ђорђевић ...).

³² Цитирано из интервјуа вођених са чланицама и члановима *Ефемерних Конфесија* током припреме изложбе у периоду од марта до септембра 2023. године..

Коллективитет, кадр из видео-рада, 2023–2024.
Collectivity, video frame, 2023–2024

управо око њених „непристојних“³³ питања о пореклу њених родитеља и 'идентитетарних криза' које се одатле производе. У овом случају, та питања најпре су уведена преко занимљивих и збуњујућих прича о пуленству, менторству и њеним 'могућим' мајкама – „вероватно најстаријој од њих“, Маркизи де Сада, „несносно гласној и егоцентричној комунистички увек на ивици нервног слома, која воли да помилује али и да дрекне“³⁴ и „заљубљивој, заводљивој, површној и прождрљивој салонској анархо-левичарки“³⁵ Декаденци. Заплет се даље усложњавао кроз причу о тзв. „кризи очинства“ у коју су на магловите начине уплетени „мачо фигура радника, шанера, доброг друга и човека из народа“³⁶ Зеда Зелдића Зеда али и „господина протуве, распомамљеног пијанисте преке нарави, мајке мушког детета“³⁷ Фрица Клајна. О хипотетичкој очинској функцији ова два дрег краља никада се децидно нису изјаснила. Такође, историја и природа односа између свих појединачних 'мајчинских' и 'очинских' фигура врло је динамична и компликована, остајући до краја прилично нејасна.

Карактер Дарлина Бранда³⁸ има пак врло специфично место у укупној констелацији позиција и односа. Он се у највећој мери од свих указује „као прави архетип“, који, као својеврсно „вокално присуство“ а не јасно дефинисан лик, снажно интервенише у ток наратива „универзалним истинама“ и „порукама из сећања“.³⁹ Та „сећања“ (на пример на револуционарне преврате укључујући и југословенско искуство и наслеђе), како кажу, „деконтекстуализована су и преломљена кроз перспективу самих карактера и начина на који их они памте“⁴⁰ с циљем да се управо својеврсном реимагинацијом наново осмисле и оживе. Најзад, *Ефемерне Конфесије* производе занимљив изузетак будући да један од чланова, и то церемонијал мајстор, нема развијен типичан дрег карактер, јер су се код њега, како сам то артикулише, „слепиле“ лична позиција и сценска функција. Поред различитих улога које у колективу обавља, у контексту извођења он се појављује као наратор – Конферансије. Ова функција је пак врло знаковита јер 'церемонијалним' најављивањем ликова и догађања током извођења, повременим прекидима радњи или њиховим закључивањем, производе се специфични резони унутар динамике приповедања,

33 Преузето из описа комада *Ефемерне Конфесије – Сонгови о декаденцији, кризи очинства и алкохолу*.

34 Цитирано из интервјуа вођених са чланицама и члановима *Ефемерних Конфесија* током припреме изложбе у периоду од марта до септембра 2023. године.

35 Ibid.

36 Ibid.

37 Ibid.

38 Ксенија Латиновић, чланица колектива *Ефемерне Конфесије* која је изводила карактер Дарлина Бранда, преминула је услед дуге и тешке болести априла 2022. године.

39 Цитирано из интервјуа вођених са чланицама и члановима *Ефемерних Конфесија* током припреме изложбе у периоду од марта до септембра 2023. године.

40 Ibid.

која онда, у брехтовском маниру, омогућава публици да заузме критичку дистанцу спрема оног што прати и посматра.

И заиста, гледајући (или слушајући) комаде *Ефемерних Конфесија*, очигледно је да, управо у брехтовском духу, публика није позвана да се 'идентификује с карактерима/ликовима', да се 'емоционално уживљава у радњу' или да здраворазумски прати неки уобичајен драмски наратив на крају кога ће је чекати катарзичан расплет. Напротив, све је то циља-но онемогућено самим начином извођења карактера препознатљивим по различитим праксама претеривања, затим садржајем оног што се приповеда којим доминира обиље за њих врло особене апсурдности, као и начином на који се тај наратив драматуршки организује уз мноштво прекида и недефинисаних разрешења. Управо се отуда чини да је публика пре позвана или изазвана да се запита чему то уопште присуствује, како то може најближе именовати и, што је још важније, шта је ту и зашто забавља или пак провоцира, те „шта је стварно и опипљиво, а шта је то што упорно „измиче (њеном) погледу“.⁴¹ Поменути критичка дистанца која се на овај начин постиже омогућава не само да посматрач избегне замку идентификације, већ уједно ствара простор да се макар ефемерно отуђи од стања (ствари) у којем живи, укључујући здраворазумске флоскуле којима се неретко поштапа и конфекцијска схватања која имају тенденцију да јасно и неупитно категоризују ствари. Све га то може мотивисати да „ухвати себе у размишљању“⁴² не само о „стању ствари“ у које је урођен већ и о властитој позицији унутар те констелације.

Политика, Четвртак, колективитет

Према Брехтовом становишту, сваки позоришни комад треба да постави (**политичко**) питање „односа између лика и историјске судбине“, или другим речима, да покаже како се субјект развија „кроз игру сила које га сачињавају, али које су исто тако и простор његове воље и његових избора“.⁴³ *Ефемерне Конфесије* на врло специфичан начин заправо то континуирано чине. Тумачећи однос 'субјекта' и различитих историјских, политичких, друштвених, економских и културних сила које га конституишу и упорно међу, они у исти мах перформативно креирају и преиспитују просторе за могуће (ре)креације субјективности, ослањајући се на властиту вољу и изборе. Ствар је утолико сложенија и узбудљивија јер,

41 Преузето из уводног обраћања дрег карактера сестре Млаћенице, која „дочекује“ посетиоце и посетитељке на самом улазу галерије.

42 Реплика из сценарија за комад *Ефемерне Конфесије у Свемиру – Сонгови о декаденцији, кризи спиритуалности и азоту*.

43 A. Badiou, „Novi svet, da, ali kada“, у: A. Vujanović, M. Šuvaković (ur.), *TkH, časopis za teoriju izvođačkih umetnosti*, br. 3, april 2002, 111.

као што је већ напоменуто, сами карактери нераскидиво увезују лично и фикционално, остајући у тесној спрези са њиховим креаторима и креаторкама, односно извођачима и извођачицама.

Овакав приступ видљив је и на актуелној поставци, за коју је, као и у контексту живих извођења, произведен наменски осмишљен сценарио, који је за потребе ове изложбе и 'изведен'. Ипак, он је специфичан утолико што је у великој мери аутореференцијалан, будући да у шест проблемских целина на изврстан начин синтетизује све проблеме⁴⁴ око којих је колектив у досадашњој пракси гравитирао, актуелизујући их наравно из перспективе тренутка и места у којем настаје.

Пимордијална супа, сећање, колективитет, декаденција, уточиште и будућност називи су поменутих целина, које омогућавају посетиоцима да се упознају с поетичким и критичким апаратом *Ефемерних Конфесија* којим од почетка свог рада тумаче и трансформишу друштвено-политичко и уметничку стварност у којој делују, док заједно са гласовима утвара пролазе кроз један могући **четвртак** и истоимену изложбу.⁴⁵ Уједно, свака целина отвара по једно песничко-политичко али и филозофско питање на које директно одговарају сами карактери, делегирајући их даље на размисљање свим посетиоцима и посетиатељкама изложбе: Ко смо, шта смо и одакле долазимо? Чег се сећамо и чему то уопште служи? Шта смо – фамилија, колектив, заједница или...? Да ли је декадентно зарадити новац? Откуда ми ту и колико планирате ту да останете? Јесмо ли ми са исте планете?

Драматуршке везе и замишљени 'хронолошки' след између целина унапред су дефинисани, али су у простору препуштени слободном кретању и испитивању самих посетилаца. Као и у контексту њихових играних комада, укида се линеарни ток времена о чему у стварности фантазирају од свог оснивања, и све темпоралности слободно се сједињују: призивају се (дрег) сећања из прошлости, истовремено се хвата моментум садашњости

44 Немогуће је на овом месту обрадити све теме које *Ефемерне Конфесије* адресирају у свом раду. Сасвим начелно говорећи, распон проблема којих се дотичу а повезана су са поменутих питањем, укључује њихово тумачење места субјекта у контексту система капиталистичке производње и економије, те пропитивање његове позиције у патријархалном поретку укључујући наравно и проблем интериоризације патријархалних образаца и различитих облика потчињавања и субмисивности. Занимљива су и изузетно важна и њихова разумевања анархије, еколошких проблема данашњице, концепта времена и историје, њихов однос до феминизма, женске солидарности и женског пријатељства, али и специфични увиди о спиритуалности, хедонизму, трансхуманизму, технофобији, пороцима, уживању у опијатима, раскоши, мржњи, смрти, или наслеђу које нас походи. Најзад, свеprisутна, и из данашње перспективе, чини се, посебно су значајна њихова тумачења љубави, пријатељства, породице, родитељства, мајчинства, очинства, солидарности, равноправности и заједништва.

45 Поред самог сценарија, у организацији драматургије саме изложбе једнако је значајан и специфични просторни оквир визуелно-звучно-сценографског типа, наменски осмишљен за његово тумачење и „извођење” у галеријском простору.

нако би се најзад пројектовала нека другачија будућност. Њихов 'хронолошки' след је наравно фикционалан и наново измишљен, настао како би се произвео 'смисао' кога нема и кога другачије не би ни било. Питајући се о пореклу карактера и колектива, те о природи колективитета који су створили у њиховој потрази за заједничким уточиштем, развијају врло специфично тумачење декаденције као места уживања и могућег начела деструкције доминантних вредности и изворишта за производњу нових. Не пропустивши духовито да приметите тешко разрешиву контрадикцију позиције у којој се налазе јер, како кажу, „склони смо алтернативама, али треба нам и лова”⁴⁶, упуштају се одлучно у замишљање неке другачије, иако увек неизвесне будућности. Јер „другачији светови”, како верују, „јесу могући”⁴⁷.

У процесу креирања 'новог света' једно од најважнијих питања несумњиво представља производња другачијих модалитета заједништва и колективитета, укључујући и артикулацију ненормативних породичних и друштвених веза. Већ је речено да су процес формирања и динамика развоја *Ефемерних Конфесија* неодвојиви од пријатељских веза које везују њихове чланице и чланове. На овом месту поново наилазимо на једно важно место 'сусрета' стварног и фикционалног, јер, као што и сами кажу, стварност никад није била довољна. Дакле, већ је подвучено да у контексту 'исповедања' појединачних карактера они умногоме политизују личне животе уписујући обресе властитих сингуларности сложеним механизмима медијације у поље фикционалног, указујући на тај начин на порозност границе између стварног и привидног, али и личног и политичког. Према релативно сличном принципу, питање **колективитета** разрешава се и у простору личног и интимног, али и у оном који заједничком имагинацијом производе. Другим речима, чланице и чланове *Ефемерних Конфесија* континуирано испитују природу заједничког 'уточишта' и сложених међусобних веза које су с временом изградиле, истовремено фабулирајући неке од најважнијих заплета њихових комада управо око природе породичних и(ли) интимних релација између карактера. Отуда и на овој изложби они изнова покушавају да одговоре на питање да ли су „фамилија, колектив, заједница или...” нешто сасвим друго. Али као што на равни производње карактера успешно преводe лично у политичко, тако и ово наизглед 'њихово' питање, заправо се испоставља као недвосмислено 'наше', ако под 'нама' наравно мислимо публику и посетиоце изложбе. То, као и сва друга питања, траже да се преведу како на личну тако и на ширу, политичку и друштвену раван, те да се заједно са 'гласовима утвара' упустимо у властитито пропитивање ко смо, шта смо и одакле долазимо, чег се сећамо и зашто, колико планирамо овде да останемо, да ли је декадентно да зарадимо новац, која су то наша уточишта, како бисмо могли да пројектујемо неку другачију будућност, у којој би, између осталог, било могуће наново осмислити природу различитих облика колективитета и заједништва, као и процесе њиховог стварања.

46 Реплика из сценарија за видео-рад *Декаденција*, који је настао за потребе изложбе крајем 2023. године.

47 Реплика из обраћања дрег карактера сестре Млаћенице, која 'дочекује' посетиоце и посетиатељке на самом улазу галерије.

Управо на пресеку личних и фикционалних односа које на врло особен начин уплићу, *Ефемерне Конфесије* детектују неке од главних симптома тренутка у којем живимо попут феномена антиљубави, испаравања политике, распада друштвене везе и губљења оријентира у пољу симболичког. Посебна вредност њихове праксе лежи у томе што они не тематизују ове проблеме само на нивоу репрезентације, односно преко наратива самих комада, већ што властитом уметничком праксом али и личним животи-ма перформативно производе специфичне моделе колективитета које подупиру метаморфозе субјективности. Сходно схватању психоанализе можемо говорити о „два пола људске субјективности“: о тежњи ка уточишту, припадању, идентификацији, савезу, алијанси, која је увек праћена исто тако снажном тежњом ка лутању, „остварењу сопствене разлике, одвајању, ка новим искуствима, несазнатим и неиспробаним, „ка жељењу жеље која би била властита“ – сингуларна.⁴⁸

Везе које су нам потребне јесу везе које подржавају ову дијалектику, односно које „омогућавају искуство припадности“ док истовремено могу да поднесу диференцијацију и удаљавање, откривање сингуларне разлике, „без захтевања хомогености групе, без инсистирања на „понављању једнаког“.⁴⁹ Нарушавање те динамике у било ком колективитету или заједници симптом је болести веза које их конституишу и које завршавају или у „превласти отуђујућег режима идентификације са идеалима Другог“ или у „расплињавању искуства слободе која као да жели да негира сваку обавезу према Другом, свако порекло, сваки симболички дуг“.⁵⁰ У том погледу, кроз односе које међусобно граде, чланови и чланице *Ефемерних Конфесија* демонстрирају специфичан модел заједништва у коме сви морају, како кажу, „да превазиђу сами себе“, али тиме не постижу апсолутну хомогеност и кохерентност колектива већ успевају, циљаним напорима, да интегришу сингуларности на темељу припадности, показујући у исти мах стваралачки и политички потенцијал пријатељства. У времену неподношљивог конформизма и сужавања простора за политичку имагинацију треба мислити и производити нове субјективности, које ће моћи да чују и разумеју гласове можда ефемерних али незаустављивих утвара како континуирано и упорно „пркосе стварајући друге реалности у којима егалитарност и љубав нису поетски заноси или последица маште“⁵¹. Нажалост, или можда баш не, „понуђеног решења нема, и ти треба да га нађеш“.⁵²

Симона Огњановић

48 M. Rekalcati, *Šta ostaje od oca?: očinstvo u hipermodernom dobu*, Novi Sad, Akademska knjiga, 2014, 77.

49 Ibid.

Рекалcati овде експлицитно говори о породичној вези, али се овај принцип и логика чине примењивим и на друге облике колективитета или заједнице.

50 Ibid, 78.

51 Реплика из сценарија за видео-рад *Будућност*, који је настао за потребе изложбе крајем 2023. године.

52 Реплика из сценарија за видео-рад *Примордијална супа*, који је настао за потребе изложбе крајем 2023. године.

MARKIZA: Možda ste tip majke, svetice ili žrtvenice, ali nemate moj STIL, moje SVETONAZORE, moju MUDROST, Stoga, bolje se ZAUSTAVITE.

3 Sam Brown - Stop
Em (bas E, H, D, E) stop

stop Em

Sve što imaš je sve što si dobila od mene

Em Hm

Da li ikada misliha da ću prerezati vene?

Hm Em

Dala sam ti svu ljubav koju imam u sebi

Em Hm

Sada mislim da si lagala i da si mi se smejala kao nekoj bebi

stop

(Hm) Em

Obmotanu mojim krznom vidim te preko ulice

Em Hm

I ne mogu da se ne zapitam da li i dalje sviraš tibetanske frulice

Hm Em

Ti govoriš o ljubavi, ali ne znaš kakav je to osećaj

Em Hm

Kada shvatiš da nisi jedina

Hm G Fis Hm Em

Oh, ti bolje zaustavi se pre nego što te celu rastrgnem

emate moj G Fis Hm E
bolje se

zaustavite se pre nego što dođem i polijem te benzinom

Em A Hm

Ooh ooh zaustavi se!

JOHANA: Sašava pijanduro, ponašala si se prema meni kao Eržebet Batori prema svojim sluškinjama. Strogosti si uvek bila naklonjena, ali neću da lažem, pred svima ću da kažem:

• John Waters • Josipa Lisac • Judy Garland • Karl Marks • Kate Bush • Kemp • Kill Bill • Klaus Nomi • Konfučije •

• Jessica Lange • Joan Crawford •

Све што имаш је све што си
добила од мене

Да ли си икада мислила да ћу
пререзати вене?

Дала сам ти сву љубав коју имам у
себи

Сада мислим да си лагала и да си
ми се смејала као некој беби

Обмотану мојим крзном видим те
преко улице

И не могу да се не запитам да
ли и даље свираш тибетанске
фрулице

Ти говориш о љубави, али не знаш
какав је то осећај

Када схватиш да ниси једина

Ох, ти боље заустави се пре него
што те целу растргнем

Боље зауставите се пре него што
дођем и полијем те бензином

Заустави се!

Маркиза де Сада – Заустави се, 2017.

* Препев песме Сем Браун
Stop из 1988. године. Сонг је
изведен у оквиру комада
Ефемерне Конфесије - Сонгови
о декадецији, кризи очинства и
алкохолу (2017).

Ово је преварантска колонија
Чак је лажна и ова девојка
А њена мама што лежи сад
И стриц што мрзи било који рад
Нема летова на располагању
И ближи смо пренемагању
Ваздуха нема у комори
За слободу мора свако да се избори
Сада када смо одрасли
Драма нас гуши, то смо прерасли
Можемо да владамо космосом
И да направимо прави лом

Мајке боре се на бини
Из очаја манири су им фини
Како тужно је то.
Погледај пијанисту
Удара ноте као слепац
Питам се хоће ли икад сазнати
Да много се клати
Има ли живота на Марсу?

Америка патике спаљује
Олуја Јеби обале одваљује
Радници губе све битке
Јер левица нема праве притке
Погледај све те људе богате
Деформисане и рогате
Чак и Брегзит се десио
А нико се није обесио
Сада када смо одрасли
Драма нас гуши, то смо прерасли
Можемо да владамо космосом
И да направимо прави лом

Мајке боре се на бини
Из очаја манири су им фини
Како тужно је то.
Погледај пијанисту
Удара ноте као слепац
Питам се хоће ли икад сазнати
Да се много клати
Има ли живота на Марсу?

Зед Зелдић Зед – Живот на Марсу, 2019.

• Laibach • Lesley Gore • Little Mermaid, The •

• Kraljica Sisi • Kudle Minogue •

* Препев песме Дејвида
Боувија *Life on Mars* из 1971.
године. Сонг је изведен у
оквиру комада *Ефемерне
Конфесије у Свемиру –
Сонгови о декаденцији, кризи
спиритуалности и азоту*
(2019).

– Pijanista svira Madonna – Papa don't preach

Em
Tata znam da ćeš se ljuti
D
Oduvek sam htela biti kao ti
E
Trebalo bi da znaš do sada
D
Više nisam bela rada

Em
Nikad me nisi učio stvarima
D
Sve sam saznala sa revolucionarima
E
Možda sam u srcu mlada
D
Ali nisam od žada

Em
Ono što mi (nikad) rekao nisi
D
Ja čula sam od majki na sisi
E
Sada sam u strasnom šoku
D
I mislim samo o psihodeličnom roku

Em
Ne zaјебавај me Tata, velik si kao vrata
D
Ne zaјебавај ma Tata, neću da te pravim od blata
E
Promeniću svet što dalje od sebe
D
Samo neću bebe, oooo!
E
Ja samo neću bebe, ooooo!
D
Ne zaјебавај me Tata, nisam salata
D
Ne zaјебавај ma Tata, gde je palata?
E
Promeniću svet, al neću bebее. Ja neću bebe, ee.
E D E n

• Lisa Minelli • Looney Tunes • Lou Reed • Ludwig II • Luigi Pignatello • Lujza Neј • Ljubomir Miloš •

Тата знам да ћеш се љутити
Одувек сам хтела бити као ти
Требало би да знаш до сада
Више нисам бела рада
Никад ме ниси учио стварима
Све сам сазнала са револуционарима
Можда сам у срцу млада
Али нисам од жада

Оно што ми никада рекао ниси
Ја чула сам од мајки на сиси
Сада сам у страшном шоку
И мислим само о психоделичном року

Не зајебавај ме Тата, велик си као врата
Не зајебавај ма Тата, нећу да те правим од блата
Променићу свет што даље од себе
Само нећу бебе, оооо!
Ја само нећу бебе, оооо!
Не зајебавај ме Тата, нисам салата
Не зајебавај ме Тата, где је палата?
Променићу свет, ал нећу бебее. Ја нећу бебе, ее.

Јохана Хелмут Кол – Нећу бебе, 2017.

* Препев песме Мадоне *Papa don't preach* из 1987. године.
Сонг је изведен у оквиру
комада *Ефемерне Конфесије*
– *Сонгови о декаденцији, кризи
очинства и алкохолу* (2017).

Thursday is the day when you walk
with the wind alone.

Thursday is the night of slaughter of your worries.
There is something of sheer ephemerality in that little

Friday, in which our whole life fits.

However

Knowledge from books, it seems, has never settled.

Therefore

Let's refresh our memory:

Life around us is not here because of us.

We are not the centre of the universe.

Natural elements have more power than nuclear
weapons.

Inequality is not a natural law.

Capitalism is not a given.

So

Let's cast off unnecessary hats.

Let's place dynamite under office buildings and put
soul into tools.

Let's seal all the royal palaces.

Let's enjoy vowels and appreciate consonants.

Let's replace cries.

Let's get used to nights without street lights.

Let's respect nature.

Let's not pollute our thoughts.

Because

What our ephemeral thoughts are, such is our
ephemeral life!

And let's not forget:

Only honesty can end paranoia.

Rebellion is a daily necessity.

And

Obedience is a choice.

A different world is possible!

THURSDAY

Tonight's the night that your
worries will die
As Thursday's the day for the
truly insane

Thursday's the day
That wind may take you away
And Thursday night
You will stalk your prey

Wind-borne looney, fight, prey

Thursday's the night
The Moon you can't fight
Don't be in fright
Of your criminal plight

Moon, fright, crime, plight

To be away on Thursday
It's ok
Don't be a duffer
At night they will suffer

Suffer, away, blood and decay

Wind-borne looney, fight, prey
Moon, fright, crime, plight
Suffer, away, blood and decay
Fog, stone, bridge, bone

It's Thursday, it's Thursday...

**Song Thursday opens every
Efemerne Konfesije performance.
The author of the song is Umbra
which, in addition to Fric Klajn,
is yet another alter-ego of
Marija Balubdžić, member of the
Efemerne Konfesije collective.*

THURSDAY¹

is a day for overripe fools

¹ One of the first things that a visitor to the exhibition *Thursday* can hear is: “Every day is important. We celebrate Sunday and red days but Thursday, more popularly known as Little Friday, has something of that sheer ephemerality in which our whole life fits”. At the same time, *Thursday* is the name of a ‘trash horror song’ and a kind of debauched pianist Fric Klajn’s ‘sound manifesto’, which opens all the performances of Efemerne Konfesije. Actually, the author of the song is Umbra, who, besides Fric Klajn, is another alter-ego of Marija Balubdžić, a member of the Efemerne Konfesije collective.

How did we get here and how long do you plan to stay here?

Drag Exhibition

The Efemerne Konfesije [Ephemeral Confessions] Drag Collective ‘performs’ within their first solo ‘drag exhibition’, titled *Thursday*. In order to present an extremely specific form of performance practice, having been continuously developed since 2015, the members² of this collective embarked on two long, but in the end closely related processes.³ First of all, they needed to think through, together, all aspects of their working methods and the realized production, and to precisely articulate some of the fundamental social, political and personal issues that, as a collective, they have been reviewing since the beginning of their activities. This included reflecting on their individual positions and understandings, as they are not homogenous and coherent in everything, which no collective is, after all. Also, it was necessary to articulate the premises, concepts and referential networks on which they rely together, but also the contradictions that directly or indirectly arise from the specificity of their practice and the conditions in which they develop and perform it.

At the same time, the first ‘solo gallery presentation’⁴ within which their positions would be (ephemerally) articulated, implied the need for a kind of *translation* of the performative experience of stage music drag performance into an exhibition format. Like any (successful) translation, this also required avoiding mechanical transmission, and engaging in the process of *active creation*, i.e., *invention* of a new (drag) language. The intersection of these two processes will enable the self-reflexive ‘look back’ so as not to produce a ‘retrospective look’, but a kind of ‘look forward’, into the *future*. In other words, although in this exhibition they reflect their previous practice to a certain extent, they are simultaneously embarking on a new artistic experiment.

---

² Marija Balubdžić, Vladimir Bjeličić, Zoja Borovčanin, Zoe Gudović, Ilija Milošević and Andrej Ostroški participated in the preparation of the exhibition.

³ At the beginning of 2023, in the context of the realization of the exhibition *Critics Have Chosen*, they were invited by the curator Simona Ognjanović, who got a drag name of Sezona Sfumato while preparing the exhibition. The name was created by a slip, but not the surname.

Anyway, the concept of the exhibition was formulated through joint work and a year-long preparatory process. As it was decided at the very beginning, there were constant inversions of all positions, which made it possible for this exhibition to be largely ‘autocurated’, through a critical reflection of the curatorial view itself.

⁴ So far, they have presented their work in various cultural and artistic venues such as the Grad Cultural Centre, Imago Creative Urban Culture, Podroom Gallery of the Cultural Centre of Belgrade, then on the Third Programme of Radio Belgrade, as well as at various festivals and events such as Befem – Belgrade Feminist Festival, Kondenz—festival of contemporary dance and performance, Skopje Pride Weekend TRANS-FORMATIONS.

It is important to point out that despite the presence of direct references to previous performances, the documentary-archival approach is not dominant in any segment of this exhibition. On the contrary, the material traces of the performances, including documentary material (photographic, audio and video recordings) and various props and artefacts, have been completely refunctionalized and incorporated into new art forms (collage, video art, site-specific sound installation). The way in which all this is shaped and framed can be understood and experienced as another form⁵ of remediatization of live drag performance, providing visitors with one possible experience of drag by other means.

Like the exhibition itself, this text emerged as a kind of product of the preparatory work for the exhibition, since, in addition to the experience of watching live performances, many conclusions rely on insights and observations derived through discussions and exchange. Aligning with the exhibition's logic, which abandons the production of any form of 'retrospective', and primarily demonstrates the way of thinking and working of this in many ways specific collective, the main purpose of this text is to provide additional insight into the logic and dynamics of their artistic and creative process. The goal was also to shed light on the fundamental concepts that define their practice and the ways in which they understand and use them, as well as the methods of articulating criticism of, as they describe it, the "socio-political sourdough"⁶ in which, like (I guess) everyone else, they are "up to their ears".

So, who are Efemerne Konfesije and how can we define their practice as closely as possible?

Who are we, what are we and where do we come from? Collective, Drag, Cross-Dressing, Queer

---

As they state in one of their biographies, Efemerne Konfesije represents "a post-cabaret drag collective consisting of drag queens Markiza de Sada and Dekadencia, faux queen Johana Helmut Kol, drag kings Zed Zeldić Zed, Darlin Brando and Fric Klajn, as well as the master of ceremonies illillillillill." Paradoxically or not, two important terms that appear here must be used very conditionally in the context of understanding their practice. Firstly, although it has become unquestionable by now, it is not entirely self-evident why Efemerne Konfesije is referred to as **art** (drag) **collective**.

---

5 In 2019, the collective recorded the radio drama *Ephemeral Audio Piñatas* for the Third Program of Radio Belgrade. According to Irena Ristić, this radio performance can be understood as 'drag liberated from visual travesty'.

6 Replica from the script for the video work *Place of comfort*, created for the exhibition in late 2023

Although they undeniably function on principles of collectivity, fostering non-hierarchical relationships and a practice of collective creative processes, the label *collective*, as a technical term in the field of art, framed their practice only *a posteriori*. As they articulated in discussing this question during the exhibition preparation, perhaps they can rather be thought of as a kind of 'phenomenon', partly because this is not the primary framework of activity for any of them, but an 'ephemeral' and mostly non-profit activity with an extremely uncertain future. In the context of the material conditions of production, this has been an important point of reflection for all members of the collective, to which they returned during the preparation of this exhibition.

Not only the concept of collective is conditionally applicable, but the concept of **drag** itself should also be understood in a similar way. Although they are definitely familiar with and incorporate certain experiences of historical and contemporary forms of drag expression into their work, their efforts to not treat drag as a fixed performative form, mechanically adopted and 'imported' from some 'original context', can be recognized in almost all of its key aspects. Among other things, this approach is evident in the very free hybridization of drag with other performative practices through their characteristic **collage-citation process**. Namely, like all other cultural and artistic texts that they reference or directly quote,⁷ they **hybridize** drag to such an extent that, in the end, it is transformed and refunctionalized completely. They do so by incorporating it into a new, distinctly specific form and practice that resonates directly with the political context in which it emerges, as well as with the personal and artistic experiences and approaches each member individually brings into it. This is of particular importance given that, independent of their activities within the collective, all members have been active for many years in various fields of art and culture, such as curatorial practices, design, music, production of art events, activism, etc.

The mentioned process of hybridization includes a very free collage of their interpretation of drag with quoting, appropriation and use of elements from various theatrical experiences such as commedia dell'arte, theatre of the absurd or Brechtian theatre, then elements from performance practices associated with the historical avant-garde and contemporary visual arts, and various (post)cabaret forms and plays (to name just a few). Music material, which is an equally important element of their practice, is treated and 'dragged up' in a similar manner. This involves a (most often melodic) hint of a borrowed quote (from some pop song), followed by an explosive performance that is always different as it evolves through improvisation and responding to the dynamics that develops on stage, and the structure of the 'source' is almost entirely destroyed, leaving behind "masterfully disfigured

---

7 In the exhibition itself, you can see an incredibly exciting dense network of references integrated into their work, including artistic, philosophical, literary, musical, cinematic references, as well as references from the realms of drag, pop and thrash culture. The list of references is available not only within the exhibition but also in the margins of the exhibition catalogue

• Moloko • Mommie Dearest • monarhija • Montezuma II • Montserrat Caballé • Monty Python • Mozart • MTV •
• Mujeres al borde de un ataque de nervios • Nat King Cole • New York Dolls • Nick Cave • Nina Hagen •

Декаденција, кадар из видео-рада, 2023–2024.
Decadence, video frame, 2023–2024

songs, performed performed as it's not allowed".⁸ However, all the mentioned elements completely permeate what they are 'added' to, so it is certainly impossible to talk about some 'original state' of performance before and independently of interpretation and transposition through collage, quoting and grafting of all referential systems and texts. What is certain is that none of these frames of reference is mechanically replicated with all its key features, but is always altered by the logic of something else. Therefore, we can only say that what Efemerne Konfesije produces both is and is not (just) drag, and is and is not (just) performance, and it is and is not (just) theatre, and so on. In this sense, they intentionally deessentialize drag by reinterpreting it through each new performance, attempting to demonstrate what drag can be rather than what it unquestionably is, as they also do through the materialization of this exhibition.

Колективитет,
колаж, 2023–2024.
(деталј)

Collectivity,
collage, 2023–2024
(detail)

If we briefly return to the basic enumeration from the collective's biography, we will notice that Efemerne Konfesije, save one exception (master of ceremonies), encompass all typical 'drag roles' (drag queen, drag king, faux queen). From this, it can be concluded that – just as they do not 'favour' the drag itself, they do not 'favour' any of the mentioned drag positions. On the contrary, in order to differentiate critically precise yet dramaturgically exciting discursive and symbolic voices within their performances, Efemerne

· Nina Simone · Norma Desmond · Odrí Heppern · Orijent Ekspres · Otto Dix · Pedro Almodovar · Pink Panther, The · Prince · Producers, The · Prokofjev · Propellerheads · Purple Rain · pustinja Gobi · Queen · Radovan III ·

Konfesije offer their own, highly complex interpretation of these drag roles, which are often commodified and standardized today, using unique relational dynamics they produce among themselves. This is an interesting, even provocative place, considering the opposing meaning implications that they individually occupy in the context of drag practice and theory since, according to certain interpretations, some of these drag roles are exclusively associated with emancipatory, subversive and feminist positions, while others are linked with patriarchal and misogynistic positions.

What they adopt as a constitutive aspect of drag, crucial for them, is, as they say, the act of cross-dressing. On a performative level, this act can, although of course not necessarily, indicate an intention towards transgressive or transformative breakthroughs, as well as the development of different strategies for the production and/or metamorphosis of subjectivity. According to certain interpretations, drag performance has the potential to demonstrate the phantasmagoric nature of the category of gender and gender roles, liberating them, in a certain sense, from what determines them, namely sex, indirectly questioning, on a more general level, the very concept of naturalness.⁹ Thinking about drag in this way means understanding that every performance of gender, or gender behaviour, is essentially drag, or in other words, we are all in drag when we play our gender roles every day. Becoming 'one's own body, which is always a particular "nexus of culture and choice", is revealed from this perspective as "a personal way of taking up and reinterpreting received gender norms."¹⁰ "To the extent that gender norms function under the aegis of social constraints, the reinterpretation of those norms through the proliferation and variation of corporeal styles becomes a very concrete and accessible way of politicizing personal life."¹¹

Members of Efemerne Konfesije like to play with gender and sexual 'given' identities, as they do with other normed categories, but they always situate these questions within a wider corpus of socio-political-economic issues. However, even though they inevitably "politicize personal lives" in a certain sense, they decisively refuse to define drag through the usual sexual identity categories of those who perform it. Hence, they never explicitly address these questions within their performances, rather it can be said that they are implicitly present according to the logic of the drag expression itself. Along these lines, LGBT discourse and activism that are almost inevitably expected do not represent a referential framework intentionally navigated by them, even though they have performed in a context that included these positions.

While, as already indicated, treating drag as an insufficient term, to which they are conditionally associated, they recognize the discourse of **queer** as something much closer to them, which transcends the mentioned questions of gender and sexuality in many aspects, even though it undoubtedly includes

9 A. Zaharijević, *Život telâ: Politička filozofija Džudit Batler*, Novi Sad, Akademika knjiga, 2020, 272

10 J. Butler, "Sex and gender in Simone de Beauvoir's *Second Sex*", in: *Yale French Studies*, Vol. 72, 1986, 45.

11 Ibid.

8 Replica from the script for the video work *Decadence*, created for the exhibition in late 2023

them. In the broadest sense, queer, or as (due to similar pronunciation) it is translated locally 'kvar'(Serbian word for defect, failure, malfunction, etc, that sounds similar to the Serbian transliteration of the word 'queer' as 'kvir', T.N.),¹² denotes everything that is shifted, twisted, that refuses to be fixed, deviates from accepted norms and desirable forms of behaviour, or tends (at least temporarily) to transgresses them. Queer can also be understood as a verb, signifying various forms of behaviour, actions and activities that produce this 'deviation', raising the political question of who has the power to name what is normative and what is deviant behaviour.¹³ Due to its deviant or transgressive character, what is queer therefore often finds itself on the margins of society, including the margins of the field of art. Regardless of numerous interpretations, queer is not primarily defined by what it is, but by what it actively changes, insisting on the constant reorganization of current categories.¹⁴ As stated by José Muñoz, queer involves the extremely important issue of 'queer temporality', since it appears as a place of constant reprocessing of the present, but not with the aim of rejecting the past or the future. On the contrary, the continuous creating of rifts in the current moment disrupts the idea of stable and linear time flow in order to emphasize the projection of "different worlds, ways of living, different relationships and public effects".¹⁵ This understanding resonates well with the practice of Efemerne Konfesije. Searching "for other states, other souls, other lives",¹⁶ they do not articulate their interpretation of queer through stereotyped forms of representation or explicit narratives within the content of their performances. Instead, they materialize 'queerness' through a specific performative-artistic-music form they have developed, their approach to different temporalities (past, present, future) that they freely use and connect, but also through a highly distinctive language and speaking style that have made them recognizable. As they wittily summarize it, "when you hear our language, you know something is not right, you know that it is Thursday."¹⁷

12 See more about it in: Ivana Marjanović, *Staging the Politics of Interconnectivity between Queer, Anti-fascism and No Borders Politics. The Case of QueerBeograd Cabaret*, doctoral dissertation, 2017, 92-98.

13 Meredith Heller, "Female-Femmeing: A Gender-Bent Performance Practice", in: *A Journal in GLBTQ Worldmaking*, Michigan State University Press, Vol. 2, No. 3, Fall 2015, 16.

14 S. Kesić, *Teorija prikazivanja kvir identiteta u savremenoj istočnoevropskoj umetnosti i kulturi*, doctoral dissertation, Belgrade, 2016, 34.

15 J. Blagojević, J. Timotijević, "Failing the Metronome", *Queer Readings of The Postsocialist Transition*, in: J. F. Bailyn, D. Jelača, D. Lugarić (eds.), *The Future Of (Post)Socialism: Eastern European Perspectives*, New York, Sunny Press, 2018, 78.

16 Replica from the script for the video work *Kolektivitet [Collectivity]*, created for the exhibition in late 2023

17 Quote from interviews conducted with members of Efemerne Konfesije during the preparation of the exhibition in the period from March to September 2023

Do we speak the same language or are we from the same planet? Language, Humour, Play and Playfulness

Within their practice, **language** is undoubtedly one of the most important places of joint invention and 'decadent' enjoyment. Describing the creation of the collective itself, within the framework of this exhibition, the master of ceremonies explicitly says: "To express their primary characteristics, the mentioned group of six shouted, squealed, grinned, showed all sorts of stimulations, provoked and finally developed their own language".¹⁸ In their characteristic manner of *shouting, squealing and grinning*, they very humorously but at the same time quite precisely articulate the way in which they produced, and continue to invent the aforementioned language. What is constitutive of that process, and at the same time represents the place of production of the collective itself, are extraordinarily intense multi-year "gatherings equivalent to Dionysian feasts", which, in brief and without exaggeration, are filled with "peals of roaring laughter and uncontrollable hysteria".¹⁹ Described as "play in the common space of intimacy",²⁰ these gatherings include almost unstoppable flows of free association, digression and fabulation, processing elements of bizarreness, trivia, precise socio-political analyses and comments, as well as extremely intimate experiences, permeated, almost without exception, with all-pervading humour.

In their case, the eruptive enjoyment of a very specific sense of humour often arises from a kind of bending and breaking of language, through parodying and defamiliarizing platitudes and commonplaces, through permutations, mutations, hybridizations or wordplay. Equally powerful is their enjoyment of the ecstatic production of the most diverse voices, sounds, as well as collective spontaneous musical interventions and improvised songs. All of this together can be (and very often is) liberated from (clear or any) meaning, so that the sense is revealed precisely in the work of the signifiers which, in relation to others, produce combinations that do not operate primarily in the field of knowledge and interpretation, but in the realm of ultimate absurdity and pure enjoyment. This sometimes may make it impossible to 'conduct a structured conversation' (which, we must say, also happened during the preparations for this exhibition), but so far, ultimately, it has successfully led them towards the structure and articulation of their own practice, and in this case, towards the conceptualization of the structure and dramaturgy of this exhibition. Finally, such logic of **sufficiently structured restraintlessness** is indirectly inscribed in the very narrative specific to their pieces, and in this sense, the

18 Replica from the script for the video work *Sećanje [Memory]*, created for the exhibition in late 2023

19 Replica from the script for the video work *Kolektivitet [Collectivity]*, created for the exhibition in late 2023.

20 Quote from interviews conducted with members of Efemerne Konfesije during the preparation of the exhibition in the period from March to September 2023

Будућност, кадар из видео-рада, 2023–2024.
The Future, video frame, 2023–2024

audience at their performances encounter an equally strong presence of both, absurdity and sensefulness, utmost immediacy and exceptional precision, and extreme licentiousness and sophisticated articulateness.

Regardless of whether these aspects appear synchronously or alternately, the visual, auditory, semantic and metaphorical images produced by such dynamics are always witty, as already indicated. The recognizable **humour** specific to Efemerne Konfesije, besides greatly entertaining both them and the audience, seems to have at least two (additional) functions. On one hand, in their pieces, humour occupies a “creative process status” that, akin to the perspectives of certain surrealists, “brings together the logically incompatible” and can take away “the usual meaning” from everything that is “numbed by habits of thought, or everyday use”.²¹ In this way, it makes a “poetic transformation of reality”, demonstrating a kind of “instinctive criticism of every conventional mental and emotional structure”.²² Surrealists based their understanding on the teachings of psychoanalysis, which interprets humour as a form of ‘rebellion’ and ‘irreconcilability’ towards often unbearable and unacceptable reality. Freud even suggests that through the use of humour, we can temporarily redefine the system of relationships in which we find ourselves in a performative way. Namely, if we withdraw symbolic and libidinal investments that legitimized and reproduced that system, we no longer perceive reality, or our position in it, as completely fixed, but subject to transformation, and humour allows us to view that world, which seems “so dangerous” as a “child’s play”, whose only value is “to become the object of ridicule”.²³ Similar ideas are presented in some understandings of the concept of playfulness, which is also interpreted as a strategy for dealing with different instances, positions and principles of power, which is itself never inherently “playful”.²⁴ In the context of the practice of Efemerne Konfesije, the purpose of humour is not only “to survive the day”, as they put it, but it also functions as a means of dealing with the paralyzing absurdity of everyday life, which it poetically transforms into a new, always humorously absurd distortion and/or intentionally parodies it, generating precise satirical criticism. This is best articulated through their exceptional philosophical, poetic and witty slogans, uniquely synthesizing a political attitude and artistic form:

Revolution is the thing; the rivet isn’t riveting!

Moistly naked I shan’t be!

I don’t know what I want, but I know how to get it.

Meaning is absent, and you have to find it!

It’s all just aphid of history repeating!

21 J. Novaković, *Tipologija nadrealizma: pariska i beogradska grupa*, Belgrade, Narodna knjiga Alfa, 2002, 111.

22 Ibid.

23 S. Freud, “Humour”, in: *International Journal of Psychoanalysis*, Vol. 9, 1928, 1-6.

24 Quote from Allucquère Rosanne Stone taken from the text *Playfulness as a strategy* available at the link: <https://221a.ca/texts/playfulness-as-a-strategy/>

Who we are, what we are and where we come from, part two

Friendship, Confessions

These brief notes on their creative process clearly indicate that their entire work is inseparable from the **friendly relations** that bind them together. They are directly inscribed first in the dynamics of character development, then in the fragments of the performance content, and finally in the process of forming the collective itself. Some characters emerged directly from everyday friendly exchanges and their mutual communication, and in the same way, stories about their personal histories and imaginary encounters were produced. Sometimes, personal experiences of the collective members (this often related to experiences of marginalization and class issues) spill through the described process, are then modify and further fabulate through the lives of characters, although the traces of this transfer are irrelevant to the audience and, for the majority, naturally, remain completely invisible.

Therefore, not only the form is hybrid and liminal, as previously discussed, liminal and hybrid is also the place from which the characters are ‘confessed’ to us. If the human is a “confessing animal”, the act of confession basically represents one of the places of its production, from which it is clearly concluded to what extent the process of subject formation is contingent within the context of history.²⁵ Such discourse, beyond aiming to explain how we have become what we are, refuses to equate the confession with an admission of ‘wrongdoing’ that the subject has committed, but rather defines it as a statement that reveals the truth about them and that has the potential to change them.²⁶ In other words, “rather than confessing to what we are”, we have the opportunity, through a different ‘confession’, to ‘reinvent’ ourselves, and to try to “make ourselves other than what we are”.²⁷

At this point, two questions emerge as interesting in the context of Efemerne Konfesije: the question of the level and mechanisms of mediating ‘confession’, as well as the question of the strategy and effects of producing new subjectivities. We can, therefore, ask whose ‘truths’ are told by the characters that the performers occasionally and ephemerally ‘possess’ (although it can be said that the ‘possession’ is actually reciprocal), and to whom they are primarily addressed, given that confession always seeks the Other in front of whom and for whom it is spoken. Taking into account the way in which their pieces are created, we can identify several levels of mediation, which of course cannot be separated cleanly or completely. In the first intersection, their personal experiences, refracted through social, political and artistic attitudes and positions they critically articulate, are ‘inscribed’ into the personal character-

25 C. Taylor, *The Culture of Confession from Augustine to Foucault A Genealogy of the ‘Confessing Animal’*, New York, Routledge, 2009, 9.

26 Ibid.

27 Ibid.

istics and destinies of the characters themselves. In the second step, which sometimes completely overlaps with the first, all of this is further modified through their very intense friendly exchange and shared experiences, and in the third step, it is finally mediated by the script prepared for each performance and the specific performative form discussed earlier. Of course, we should not overlook another level that comes into play in contact with the audience. In this context, it is important to emphasize that the songs, for which their pieces are recognizable, occupy a crucial place in the dramaturgy of the performances as the 'truths' of the characters, because almost as a rule, they represent the points where the most important aspects are clarified or resolved. Here, again, we see how the form summarizes the model of thought, because, as they say, it is always better and more precise to "sing it than to explain it".²⁸

Considering all this, we can say that the place from which characters speak on the stage also turns out to be hybrid just like the form, since, conditionally speaking, the so-called 'first person speech' and 'speech from character' are indissolubly interwoven there. As it is explicitly stated at the exhibition 'through' the voice of one of them, "these beings called characters always have more than just character in them".²⁹ This stems from the fact that these 'beings' were created by their performers, 'for themselves' and 'from themselves'. If an actor almost invariably 'interprets a character' produced by someone else, here we encounter an interesting twist and deviation because the processes of production and interpretation overlap completely. Also, although unequivocally fictional, drag characters have a strong dual nature and dual function, since not only is the personal inscribed in the performative, but also vice versa. So, they have their own lives and realities created by those who interpret and perform them, but in return, they transform, teach, liberate and, of course, entertain those who have created them. All members of the collective articulate and emphasize this in various ways, highlighting, among other things, how the voices, experiences and lives of the characters enable their personal 'ephemeral' transgressive breakthroughs, creating space for continuous metamorphosis and the liberation of their own subjectivity.

Characters, Apparitions

Almost everything about these ephemeral, 'phantom' beings is shifted and/or exaggerated. "Although one is plagued by nightmares, the third by hormones, and the last by fees",³⁰ they all parody numerous stereotypes, but do so in a completely non-generic way. Purposely remaining unsituated in time and

28 Quote from interviews conducted with members of Efemerne Konfesije during the preparation of the exhibition in the period from March to September 2023

29 Taken from the opening address of the drag character Sister Mlačenica, who 'welcomes' visitors at the very entrance of the gallery

30 Replica from the script for the piece *Ephemeral Audio Piñatas – Radio Drama in three acts*

space, placed in the midst of eternal present, these characters come from everywhere, have been everywhere, have lived (almost) always, and (for now) do not grow old. As such, they operate on the border of archetypes, **apparitions** or mythical figures, which, although timeless, are at the same time thoroughly immersed in the current contemporary moment. While they ephemerally appear in intimate and private encounters, their central place of production is still the public space, and their existence and performative effectiveness are undoubtedly conditioned and defined by the time-space coordinates of the performances themselves, during which new fabulations about the lives of the characters and their peculiar encounters are continually produced. Some of them exist only within Efemerne Konfesije (Johana Helmut Kol, Darlin Brando, Fric Klajn), while others lead their 'independent' lives, appearing in various related contexts and beyond joint encounters (Markiza de Sada, Dekadencia, Zed Zeldić Zed, ilillillillill). They were created successively, before or after the formation of the core collective (Markiza de Sada, Johana Helmut Kol, Fric Klajn), and the number of members actually increased over time.³¹ Besides the fact that the collective emerged from the friendly relations of its members, the characters themselves, regardless of when they were created, have developed over time, *relationally and performatively*, i.e., through their friendships and live performances.

From the very beginning, some of the main plotlines have revolved around the unresolved family and intimate relationships among the **characters**. In short, Johanna Helmut Kol, who exists only within Efemerne Konfesije, is the only 'child' of this collective. However, as it is not clear who her mother is or who her father is, she is in a constant hysterical search for answers about her origin. This "anarchist, punk warrior, of undefined age but constantly infantile"³² can be understood in a sense as a central character, since a significant part of the narrative is organized around her 'impertinent'³³ questions about her parents' origins and the 'identity crises' that arise from there. In this case, these questions were initially introduced through intriguing and confusing stories about protégéship, mentorship and her 'possible' mothers – "probably the oldest of them", Markiza de Sada, "insufferably loud and egocentric communist always on the verge of a nervous breakdown, who loves to caress but also to scream"³⁴ and the "amorous, seductive, superficial and devouring salon anarcho-leftist"³⁵ Dekadencia. The plot further complicated through the story of the so-called 'crisis of fatherhood' in which the "macho figure of a

31 In some pieces, such as *Efemerne Konfesije in Outer Space – Songs about Decadence, the Crisis of Spirituality and Nitrogen*, and the radio drama *Ephemeral Audio Piñatas*, other authors are ephemerally involved in the realization (Ah Ahilej, Viva la Diva, Igor Koruga, Olga Dimitrijević, Dajana Ho, Katie Woznicki, Marija Bordević...).

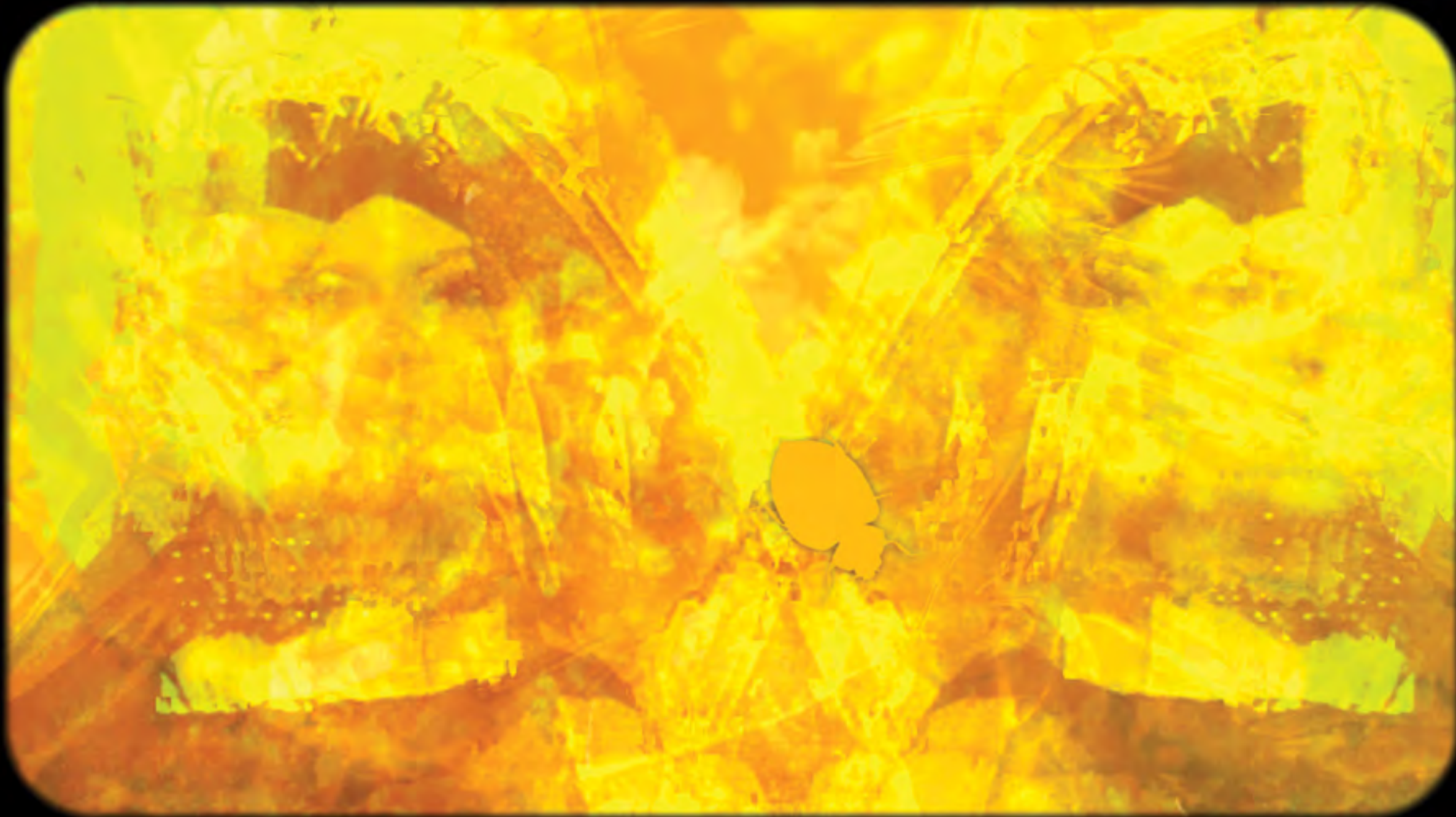
32 Quote from interviews conducted with members of Efemerne Konfesije during the preparation of the exhibition in the period from March to September 2023

33 Taken from the description of the piece *Efemerne Konfesije – Songs about Decadence, The Crisis of Fatherhood and Alcohol*

34 Quote from interviews conducted with members of Efemerne Konfesije during the preparation of the exhibition in the period from March to September 2023.

35 Ibid.

Уточните, кадр из видео-рада, 2023–2024.
Place of Comfort, video frame, 2023–2024

worker, fence, good pal and a man of the people³⁶ Zed Zeldić Zed, as well as the “gentleman scoundrel, a frenzied pianist with a nasty temper, the mother of a male child³⁷ Fric Klajn were entangled in mysterious ways. These two drag kings never made a decisive statement about the hypothetical paternal role. Also, the history and nature of relationships between all the individual ‘maternal’ and ‘paternal’ figures are highly dynamic and complicated, remaining rather unclear to the end.

The character of Darlin Brando³⁸ has a very specific place in the overall constellation of positions and relationships. He mostly appears “as a true archetype”, who, as a kind of “vocal presence” rather than a clearly defined character, strongly intervenes in the narrative flow with “universal truths” and “messages from memory”.³⁹ These ‘memories’ (for example of revolutionary upheavals including the Yugoslav experience and heritage), as they put it, “are decontextualized and refracted through the perspective of the characters themselves and the way they remember them”,⁴⁰ with the aim to imbue them with meaning and life through a kind of reimagination. Finally, Efemerne Konfesije produce an interesting exception as one of the members, the master of ceremonies, has not developed a typical drag character, because, as he articulates it, his personal position and stage function have ‘glued’ together. In addition to various roles he performs in the collective, in the context of performances, he appears as a narrator-compère. This function is very significant because, through the ‘ceremonial’ introductions of characters and events during the performance, occasional interruptions of actions or their conclusions, specific cuts are produced within the dynamics of the narration, which then, in a Brechtian manner, enables the audience to take a critical distance from what they are witnessing and observing.

And indeed, watching (or listening to) the performances of Efemerne Konfesije, it is obvious that, exactly in the spirit of Brecht, the audience are not invited to ‘identify with characters’, to ‘emotionally immerse themselves in the plot’ or to sensibly follow a conventional dramatic narrative, leading to a cathartic resolution. On the contrary, all of this is deliberately hindered by the way characters are performed, recognizable through various practices of exaggeration, the content dominated by an abundance of their unique absurdities, and the dramaturgical organization of the narrative with numerous interruptions and undefined resolutions. Hence, it seems that the audience is prompted or challenged to wonder what they are witnessing, how to name it and, more importantly, what is there and why it entertains or provokes, and “what is real and tangible, and what persistently “eludes (their) gaze”⁴¹. This

36 Ibid.

37 Ibid.

38 Ksenija Latinović, a member of the Efemerne Konfesije collective, who performed the character of Darlin Brando, passed away due to a long and serious illness in April 2022.

39 Ibid.

40 Ibid.

41 Taken from the opening address of the drag character Sister Mlačnica, who ‘welcomes’ visitors at the very entrance of the gallery.

achieved critical distance not only allows the observer to avoid the trap of identification but also creates space to, at least ephemerally, alienate themselves from the state (of things) in which they live, including common-sense platitudes they often lean on and ready-made understandings that tend to clearly and unquestioningly categorize things. All this can motivate them to “catch themselves in thinking”⁴² not only about the “state of things” in which they are immersed, but also about their own position within that constellation.

Politics, Thursday, Collectivity

From Brecht’s perspective, every theatrical piece should pose the **(political)** question of the “relationship between the *character and historical destiny*”, or in other words, show how the subject develops through “the play of forces that constitutes it, but which is also the space of its volition and its choices”.⁴³ Efemerne Konfesije do this continuously in a very specific way. By interpreting the relationship between the ‘subject’ and various historical, political, social, economic and cultural forces that constitute them and persistently grind them, they simultaneously performatively create and question spaces for possible (re) creations of subjectivity, relying on their own will and choices. The matter is all the more complex and exciting because, as already mentioned, the characters themselves inseparably link the personal and the fictional, remaining closely connected to their creators, that is, the performers.

Such an approach is also evident in the current exhibition, for which a purpose-designed scenario was created and performed, just as in the context of the live performances. However, it is particularly specific because it is largely self-referential, since it synthesizes in a way all the issues⁴⁴ around which the

---

42 Replica from the script for the piece *Efemerne Konfesije in Outer Space – Songs about Decadence, the Crisis of Spirituality and Nitrogen*

43 A. Badiou, “Novi svet, da, ali kada” [A new World, Yes, but when?], in: A. Vujanović, M. Šuvaković (eds.), *TkH, časopis za teoriju izvodačkih umetnosti*, No. 3, April 2002, 111.

44 It is impossible to cover here all the topics that Efemerne Konfesije address in their work. In principle, the range of problems they touch upon and that are related to the mentioned question, includes their interpretation of the subject’s place in the context of the system of the capitalist production and economy, as well as questioning its position in the patriarchal order, including, of course, the problem of interiorization of patriarchal patterns and various forms of subjugation and submissiveness. Their understandings of anarchy, contemporary environmental issues, the concept of time and history, their relationship to feminism, female solidarity and female friendship, as well as specific insights into spirituality, hedonism, transhumanism, technophobia, vices, enjoyment of opiates, luxury, hatred, death, or heritage that haunts us are also interesting and extremely important. Finally, their interpretations of love, friendship, family, parenthood, motherhood, fatherhood, solidarity, equality and togetherness seem particularly significant and omnipresent from today’s perspective.

collective has revolved in their previous practice through six thematic sections, updating them, of course, from the standpoint of the moment of its creation. *Primordial Soup*, *Memory*, *Collectivity*, *Decadence*, *Place of comfort* and *The Future* are the names of the aforementioned sections, allowing visitors to familiarize themselves with the poetic and critical apparatus of Efemerne Konfesije, through which they interpret and transform the socio-political and artistic reality in which they work (which they have done from the beginning), while, together with the voices of apparitions, they go through a possible **Thursday** and the eponymous exhibition.⁴⁵ At the same time, each unit opens a poetic-political but also a philosophical question to which the characters themselves directly answer, delegating them further for contemplation to all visitors to the exhibition: Who are we, what are we and where do we come from? What do we remember and what is it all for? What are we – family, collective, community or...? Is it decadent to earn money? How did we get here and how long do you plan to stay here? Are we from the same planet?

The dramaturgical connections and the envisioned ‘chronological’ sequence between sections are predefined, but within the space, they are left to the free movement and exploration of the visitors themselves. As in the context of their theatrical plays, the linear flow of time, which has been their fantasy since the day of the formation of the collective, is abolished, and all temporalities freely merge: they evoke (drag) memories from the past, while simultaneously seizing the momentum of the present to finally project a different future. Their ‘chronological’ sequence is, of course, fictional and newly invented, created to produce ‘meaning’ that does not exist and would not exist otherwise. Wondering about the origin of the characters and collective, and the nature of the collectivity they created in their search for a common place of comfort, they develop a very specific interpretation of decadence as a place of enjoyment and a possible principle of destruction of dominant values and a source for the production of new ones. Not failing to humorously note the difficult-to-resolve contradiction in the position they are in, as they say, “we favour alternatives, but we also need cash”,⁴⁶ they confidently engage in imagining a different, albeit always uncertain, future. Because “different worlds”, they believe, “are possible”.⁴⁷

In the process of creating a ‘new world’, one of the most important questions undoubtedly involves the production of different modalities of togetherness and collectivity, including the articulation of non-normative family and social relationships. It has already been mentioned that the process of forming and the dynamics of development of Efemerne Konfesije are inseparable from the friendly ties that bind its members. At this point, we encounter another

45 Besides the script itself, the specific spatial framework of the visual-sound-scenography type, specially designed for its interpretation and ‘performance’ in the gallery space, is equally important in the organization of the dramaturgy of the exhibition.

46 Replica from the script for the video work *Decadence*, created for the exhibition in late 2023

47 Replica from the opening address of the drag character Sister Mlaćenica, who ‘welcomes’ visitors at the very entrance of the gallery

important place of ‘meeting’ of the real and the fictional, because, as they themselves say, reality has never been enough. Thus, it has been already emphasized that in the context of the ‘confessions’ of individual characters, they greatly politicize their personal lives by inscribing the outlines of their own singularities, through complex mediation mechanisms, into the field of the fictional, thereby pointing to the porousness of the boundary between the real and the apparent, as well as between the personal and the political. Following a relatively similar principle, the issue of **collectivity** is resolved both in the personal and intimate space, as well as in the space they produce through shared imagination. In other words, the members of Efemerne Konfesije continuously examine the nature of their common ‘place of comfort’ and the complex interrelationships they have built over time, simultaneously fabulating some of the most important plots in their performances centred around the nature of family and/or intimate relationships among characters. Hence, in this exhibition, they once again attempt to answer the question of whether they are a “family, collective, community or...” something entirely different. But just as they successfully translate the personal into the political on the level of character production, so this seemingly ‘their’ question, in fact, turns out to be unambiguously ‘ours’, provided that by ‘us’ we naturally mean the audience and visitors to the exhibition. So, these questions, like all others, demand translation both on a personal and on a broader, political and societal level, and together with the ‘voices of apparitions’ we are invited to embark on our own inquiry into who we are, what we are and where we come from, what we remember and why, how long we plan to stay here, whether it is decadent to earn money, what our places of comfort are, and how we might envision a different future, in which, among other things, it would be possible to redefine the nature of various forms of collectivity and togetherness, as well as the processes of their creation.

At the intersection of personal and fictional relationships, uniquely interwoven, Efemerne Konfesije detect some of the main symptoms of the current moment we live in, such as the phenomenon of anti-love, the evaporation of politics, the breakdown of social connections and the loss of orientation in the field of the symbolic. The special value of their practice lies in the fact that they do not thematize these issues only at the level of representation, i.e., through the narratives of their performances, but through their own artistic practice and personal lives, they performatively produce specific models of collectivity that support the metamorphoses of subjectivity. In line with understanding of psychoanalysis, we can talk about the “two poles of human subjectivity”: the need for a place of comfort, belonging, identification, alliance, union, which is always accompanied with an equally strong need for wandering, “realization of one’s own difference, separation, for new experiences, unknown and untried, “for the desire of desire that would be one’s own” – singular.⁴⁸

The connections we need are those that support this dialectic, i.e., those that “enable the experience of belonging” while at the same time being able to withstand differentiation and distancing, revealing singular differences,

48 M. Rekalcati, *Šta ostaje od oca?: očinstvo u hipermodernom dobu*, Novi Sad, Akademska knjiga, 2014, 77

“without demanding group homogeneity, without insisting on the ‘repetition of the same’”.⁴⁹ Disrupting this dynamic in any collectivity or community is a symptom of the illness of the bonds that constitute them, leading to either the “dominance of an alienating regime of identification with the ideals of the Other” or the “dissolution of the experience of freedom that seems to want to deny any obligation to the Other, any origin, any symbolic debt.”⁵⁰ In this regard, through the relationships they build with each other, the members of Efemerne Konfesije demonstrate a specific model of togetherness in which everyone must, as they say, “transcend themselves”, yet, in the process, they do not achieve absolute homogeneity and coherence of the collective, but through targeted efforts, they manage to integrate singularities based on belonging, demonstrating both the creative and political potential of friendship. In a time of unbearable conformism and a narrowing space for political imagination, it is necessary to think and produce new subjectivities that can hear and understand the voices of perhaps ephemeral but unstoppable apparitions that continuously and persistently “defy by creating other realities in which egalitarianism and love are not poetic whims or the result of imagination”.⁵¹ Unfortunately, or perhaps not, “there is no offered solution, and you need to find it.”⁵²

Simona Ognjanović

Vava Ja Dava · Wesley Willis · Whatever Happened To Baby Jane ·

Уточиште,
колаж, 2023–2024.
(деталј)

Place of Comfort,
collage, 2023–2024
(detail)

49 Ibid.

Recalciti is explicitly talking about a family relationship here, but this principle and logic seem to be applicable to other forms of collectivity or community as well.

50 Ibid, 78.

51 Replica from the script for the video work *Budućnost* [The Future], created for the exhibition in late 2023

52 Replica from the script for the video work *Primordijalna supa* [Primordial Soup], created for the exhibition in late 2023

All that you have is all that you got
from me

Did you ever think that I'd go and slit
my veins?

I gave you all the love I had in me

Now I think you lied and mocked me
like I'm a baby

Wrapped in my fur I see you across the
street

And I can't help but wonder if you
still play Tibetan flute

You talk of love but you don't know
how it feels

When you realize that you're not the
only one

Oh you'd better stop before I tear you
all apart

You'd better stop before I cover you in
gasoline

You'd better stop!

Markiza de Sada – Stop, 2017.

*Cover of Sam Brown's
1988 song *Stop* performed
as a part of the play
*Ephemeral Confessions –
Songs of Decadence, Crisis
of Fatherhood and Alcohol*
(2017).

Papa, I know you're going to be upset
I always wanted to be just like you
But you should know by now
I'm no longer a daisy
You never taught me many things
Learned it all from revolutionaries
I may be young at heart
But I'm not made of jade

The things that you have never said to me
I learned from moms as they breastfed me
Now I'm in a state of shock
And I think only about psychedelic rock

Papa don't bitch, you're bigger than a house
Papa don't bitch, now I don't need your advice
I'll change the world, no apologies
I just don't want no babies, ooooh!
I don't want no babies, ooooh!
Papa don't bitch, I'm no celery
Papa, don't bitch, where's the salary?
I will change the world, but I don't want
babies. I won't hear of babies, ooh!

Johana Helmut Kol – I Don't Want Babies, 2017.

* Made to the music of
Madonna's 1987 *Papa
Don't Preach*. The song
was performed as a part
of the play *Ephemeral
Confessions – Songs of
Decadence, Crisis of Father-
hood and Alcohol* (2017).

This is a cheaters' colony
Not even this girl here is real
While her mommy is now at rest
And any labour her uncle detests
No available flights, you hear
And affectation is getting near
In the chamber there's no oxygen
And for freedom everyone has to fight
Now we are full-grown adults
Enough with these theatricals
We can control the universe
But also wreak real chaos

Behold the stage!
Mothers are now fighting
Desperate,
But they're doing it politely
It's a depressing show.
Take a look at this
Pianist banging on the keys like a
Blind man,
Wonder if he'll ever know
He's a legitimate seesaw
Is there life on Mars?

They burn sneakers in the USA
Hurricane Fuck-it is here they say
Workers are losing on all fronts
Because the Left is still out of joint
See these terribly wealthy hordes
They're deformed and they have horns
Even the Brexit had come to pass

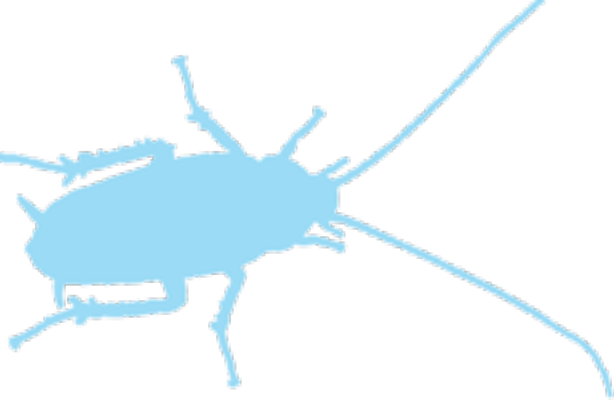
Yet no one killed themselves, alas
Now we are full-grown adults
Enough with these theatricals
We can control the universe
But also wreak real chaos

Behold the stage!
Mothers are now fighting
Desperate,
But they're doing it politely
It's a depressing show.
Take a look at this
Pianist banging on the keys like a
Blind man,
Wonder if he'll ever know
He's a legitimate seesaw
Is there life on Mars?

Zed Zeldiċ Zed – Life on Mars, 2019.

· Wizard of Oz · The · Yamaha · Yazoo · Yma Sumac ·

*Cover of David Bowie's *Life on Mars* (1971). The Song was performed as a part of the play *Ephemeral Confessions in Space – Songs of Decadence, Crisis of Spirituality and Nitrogen* (2019).

Ефемерне Конфесије су посткабаретски колектив који чине дрег краљице Маркиза де Сада и Декаденца, лажна краљица Јохана Хелмут Кол, дрег краљеви Зед Зелдић Зед, Дарлин Брандо и Фриц Клајн, као и церемонијал мајстор illlllllllll. Њихов досадашњи рад карактеришу хибридне сценско-музичке форме које реферишу на широк спектар историјских примера перформанса, у чијем фокусу јесте чин преоблачења. Поред тога, *Ефемерне Конфесије* настоје да критички артикулишу друштвено-политичку стварност.

Колектив је дебитовао 2015. године на београдском феминистичком фестивалу БеФем. У годинама које следе *Ефемерне Конфесије* се проширују сталним члановима и остварује сарадње са другим протагонистима локалне уметничке и квир сцене.

Шира јавност упознаје *Ефемерне Конфесије* у пуном саставу кроз играказ *Сонгови о декаденцији, раскоши и алкохолу*. Следе гостовања, а 2019. године колектив реализује потпуно нову сагу по називом *Ефемерне Конфесије у Свемиру – Сонгови о декаденцији, кризи спиритуалности и азоту*, као и радио драму *Ефемерне аудио-пињате*, емитовану у оквиру серије Дrame Трећег програма Радио Београда. Звучни експеримент *Ефемерна ариоза бр. 1* представљен је 2021. године у оквиру изложбе *Простори заједништва* два Фемкање. Наредне године колектив представља и музички видео за сонг *Отац сам ти ја* настао у једној од ранијих продукција.

Изложба *Четвртан* означава ново поглавље у раду *Ефемерних Конфесија*, у којем се досадашње извођачко искуство преводи у изложбени формат.

<https://linktr.ee/efemernekonfesije>

ДЕКАДЕНЦА

Говорила је за себе да је производ велике љубави. Други су пак за њу рекли да је склона нимфоманији, чак сапфичким сеансама, закулисним радњама, а истина је да је заслужна за нову научну дисциплину – декадендрологију. Даме и господо, другарице и другови, посетитељке и посетитељи изложбе, јединствена, маркантна, препознатљивог смеха и велика заговорница греха, она је Декаденца!

ЗЕД ЗЕЛДИЋ ЗЕД

Својим стасом и громким гласом помера плавине, утапа их у котлине, залива их са висине, додаје ароме да ти срце mine. Баршунасте лепоте, извајане красоте, сирове и наивне доброте, он само за једно зна: свака птица своје јату да. Тако и Зед без резерве даје свакоме шта му следује. Највише воли да се размеће робом доброг квалитета, јер он је шанер високог пијетета!

МАРКИЗА ДЕ САДА

Један од митова тврди да је била присутна при првом мануелном повезивању Библије. Други тврди да је крстарилa пространим небом и сведочила формирању континената, а трећи мит није сулуда теза, већ научна чињеница, која доказује да је она египатски хијероглиф. У међувремену, инкарнација је било разних, а сада у смирају швајцарског манастира пише своје мемоаре из позиције неприкосновеног дрег сећања. Фатална заводница бритког пера, љубитељка кримића, пасионирана хостеса, са пуно стила и помало беса.

ДАРЛИН БРАНДО

Ледени поглед и неми ауторитет којим испуни просторију где год се појави, инспирисали су безброј спекулација – час да је у питању совјетски шпијун, час плаћени убица, час разбаштињени племић лепљивих прстију, а неки одоше и много даље, те се у понеком задимљеном ноћном бару могло чути и како случајни гост, коме се развезао језик, бојажљиво шапуће да је у питању сам Ђаво! Добро упућени извори тврде да је имао више од две хиљаде љубавница и љубавника са свих паралела и меридијана. Ипак, широј јавности познато је само његово лажно име, које се увек изговара с изузетним страхопоштовањем.

ЈОХАНА ХЕЛМУТ КОЛ

Татарски темперамент, монголска крв, јерменска пожртвованост, палестински понос и герилски суплемент. Ко то може бити? Јединствена персона непознатог порекла. Вечита ратница, побуњеница и пасионирана соколарка, у вечној потрази за мајном, али и за оцем. Занесена радикалним идеологијама, где год да се нађе на крају вечери обара руке са морнаримима. Говорили су да је полусестра Нине Хаген, да је прва прошла кроз рупу у Берлинском зиду. Сањива и раздражљива, често фантазира о мирном животу у шкотском сквоту.

ФРИЦ КЛАЈН

Комоција је важна том лику, као и гомила каблова, било каква течна маса, али и алхемијска сеанса. Кажу да је кријумчар, да практикује радикалне сексуалне праксе, као и да је мајка једног мушког детета. Истини за вољу, ванредан је пијаниста и џек каквог нема. Приписује му се да се родио голобрад, да му је глас налик Кларку Гејблу и да често обија изборне кутије.

llllllllll

У ефемерној супи глас овог непобедивог романтика често се чује, у ушима његовим захтеви и цика осталих карактера брује. Исправно би било рећи да је уводничар, пардон, воденичар, можда њихов мали од палубе, дечко за све звани Импресарио. Заносе га узбудљиви вокали, хаос у хаусу, шансоне и драма, док његове queer-a-billy плесне покрете изазива масни бас који га одводи равно у диско фрас. Воли да организује, подмаже, помилује, саслуша, поправи и затегне како чарапа не би пукла, ни дрека паунова умукла.

Андреј Острошки, рођен пред сам крај СФРЈ, самостални је уметник из Београда. Бави се графичким дизајном, перформансом, глумом, певањем, радијским и телевизијским пословима, као и продукцијом у ширем смислу. Под именом Декаденца пионир је савремене, балканске дрег сцене већ више од десет година. Такође је и један од оснивачких чланова уметничких колектива *Wyrd Sisters*, *Ефемерне Конфесије* и *Dragoslavia*.

Владимир Бјеличић рођен је 1983. године у Београду. Активан је на пољу независне кустоске и уметничке праксе. У основи његов рад је базиран на истраживању репрезентације телесности у дигиталном добу, превођењу кустоске праксе кроз перформанс, као и на артикулацији идеја колективизма и равноправности, те једнаке расподеле јавних добара у односу на комуникацију различитих врста (човек и машина / човек и биљка). Заједно са Сенком Латиниовић чини посткустоску формацију *Вокално кустоски синдром* и један је од оснивача колектива *Ефемерне Конфесије*.

Марија Балубџић је рођена 1984. у Београду, где је 2009. дипломирала на ФМУ, УУ. Активна је као композиторка, перформерка, радио ауторка, дизајнерка звука, диригенткиња и музичка педагошкиња. Самостално и у склопу различитих колектива, од 2000. године и интернационално је ангажована на пољима примењене, нарочито позоришне музике, радио продукције и независне електронске музике, са фокусом на глас, дирке, импровизацију, као и звучне интервенције и поетски експеримент.

Илија Милошевић је рођен 1980. године у Београду. Независни продуцент, професионалац у култури и индустрији забаве још од касних деведесетих, свесни члан друштва и гласни борац за правду. „Прекно дана“ води пословање једне глобалне музичке компаније и издавача за неколико територија на Балкану, док „ноћу“ уприличава и помаже квир позоришне приредбе и забаве. На сцени се понекада укаже као ди-џеј, новинар, говорник и певач.

Зоја Боровчанин је присутна на планети преко пола века. Музичарка и перформерка. Чланица уметничких и музичких колектива од почетка деведесетих година прошлог века. Половина музичког дуета *Лира Вега*, и једна од оснивачица колектива *Ефемерне Конфесије*. Пасивна виолинисткиња и активна махјонг ентузијасткиња.

Ксенија Латиниовић (1981–2022) била је преводитељка, копирајтерка и сувласница малог студија за графички дизајн и брендирање. У оквиру колектива *Ефемерне Конфесије* била је активна не само као извођачица, већ је једнако допринела својим списатељским и уредничким радом. Феминисткиња, антифашисткиња и заклета Југословенка.

Зое Гудовић рођена је 1977. године у Београду. Где год да је активна, њено поље интересовања јесу простор (највише јавни), тело и глас. Кроз своје *Тоалет инсталације* пропитује питање интимности, граница, насиља и простора за одмор, док се као Зед Зелдић Зед бави репрезентацијом квир тела. У ауторској емисији *Женергија* која се емитује на Radio Orange-у, спаја гласове са маргине, чврсто верујући у бележење историје људи који тренутно мењају друштвене и културне образце. Као лезбејска уметница, феминисткиња, активисткиња, менаџерка у култури, продуценткиња и организаторка труди се да живи и преживи од тога, у прекарном уметничком свету, где јој је класно питање једна од најважнијих тема. Од октобра 2021. живи и ради у Бечу.

Ефемерне Конфесије, Породични портрет, дигитални колаж, 2018. Фото: Лазара Маринковић и Мина Шаренац
Efemerne Konfesije, Family Portrait, digital collage, 2018.
Photo: Lazara Marinković i Mina Šarenac

Efemerne Konfesije is a post-cabaret collective consisting of drag queens Markiza de Sada and Dekadenca, faux queen Johana Helmut Kol, drag kings Zed Zeldić Zed, Darlin Brando and Fric Klajn, and the master of ceremonies illillillillill. Their previous work is characterized by hybrid stage music pieces that refer to a broad spectrum of historical examples of performance, with a focus on the act of cross-dressing. In addition, Efemerne Konfesije seeks to critically articulate socio-political reality.

The collective made their debut in 2015 at the Belgrade feminist festival BeFem. In the years that followed, *Efemerne Konfesije* expanded with permanent members and established collaborations with other protagonists of the local art and queer scene.

The wider public became acquainted with *Efemerne Konfesije* as a full collective through the play *Songs about Decadence, Splendour and Alcohol*. They continued with guest appearances, and in 2019, they created a completely new saga titled *Efemerne Konfesije in Outer Space – Songs about Decadence, the Crisis of Spirituality and Nitrogen* and radio drama *Ephemeral Audio Piñatas*, broadcast as part of the Drama Programme of Radio Belgrade III. The sound experiment *Ephemeral Arioza No.1* was presented in 2021 as part of the exhibition *Spaces of Togetherness* by the duo Femkanje. In the following year, the collective presented a music video for the song *It's Me, I Am Your Father*, created in one of their earlier productions.

The exhibition *Thursday* marks a new chapter in their practice where their previous performing experience is translated into an exhibition format.

<https://linktr.ee/efemernekonfesije>

DEKADENCA

She would say of herself that she was a product of great love. Others, on the other hand, would say of her that she was prone to nymphomania, even engaging in Sapphic sessions, underhanded machinations, and the truth is that she is credited for a new scientific discipline – decadendrology. Ladies and gentlemen, comrades, visitors of the exhibition, the unique, striking, with a distinctive laugh and an ardent advocate for sin, she is Dekadencal!

ZED ZELDIĆ ZED

With his stature bold and his booming voice he moves mountains, in valleys they drown, he waters them from above, adds aromas to melt your heart. Of velvet beauty and sculpted grace, raw and naive kindness, he firmly believes that every bird to its flock gives. So, Zed provides all in stride; the right thing for everyone; nothing to hide. He loves to flaunt goods of quality pure, for he is a high-ranked fence, that's for sure!

MARKIZA DE SADA

One myth claims she was present at the first manual binding of the Bible. Another asserts she sailed in the vast sky and witnessed the formation of the continents, and the third myth, not a crazy thesis, but a scientific fact, proves she is an Egyptian hieroglyph. In the meantime, there've been various incarnations; now, in the silence of a Swiss monastery, she writes her memoirs from the position of inviolable drag memory. A fatal seductress with a trenchant pen, a lover of crime stories, a passionate hostess, with plenty of style and a touch of rage.

DARLIN BRANDO

His icy gaze and silent authority that fills the room wherever he appears have inspired countless speculations – he is sometimes thought to be a Soviet spy, other times a contract killer, occasionally a dispossessed nobleman with sticky fingers, and some go even further, and in a smoky night bar, you can hear a random guest, loose tongued, fearfully whispering that he is the Devil himself! Well-informed sources claim he has had over two thousand lovers, female and male, from all parallels and meridians. However, to the broader public, only his false name is known, always spoken with exceptional awe.

JOHANA HELMUT KOL

Tatar temperament, Mongolian blood, Armenian dedication, Palestinian pride and guerrilla supplement. Who could this be? A unique persona of unknown origin. An eternal warrior, rebel and passionate falconer, forever in search for the mother, but also the father. Enthralled by radical ideologies, wherever she finds herself at the end of the evening, she's arm-wrestling with sailors. She was said to be Nina Hagen's half-sister, the first to pass through the hole in the Berlin Wall. Dreamy and irritable, often fantasizing about a peaceful life in a Scottish squat.

FRIC KLAJN

For this character, comfort is important, as well as a bunch of cables, any liquid mass or alchemical session. They say he's a smuggler, practices radical sexual activities, and is the mother of a male child. Truth be told, he is an exceptional pianist and a one-of-a-kind guy. It's rumoured that he was born beardless, that his voice resembles Clark Gable's and that he often breaks into ballot boxes.

IIIIIIIIII

In the ephemeral soup, the voice of this invincible romantic often rings, in his ears, demands and shouts of other characters sing. Correctly put, one might say that he's the prologue, pardon, the miller, perhaps their deckhand, guy for everything, called the Impresario. He is enthralled by exciting vocals, chaos in the house, chansons and drama, while his queer-a-billy dance moves are prompted by a greasy bass, leading him straight into disco frenzy. He loves to organize, oil, caress, listen, fix and tighten, so that stockings don't break nor the peacocks' scream hush.

Andrej Ostroški, born just before the end of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia, is an independent artist from Belgrade. They engage in graphic design, performance art, acting, singing, radio and television work and production in a broader sense. Under the name of Dekadencija, they have been a pioneer of the contemporary Balkan drag scene for a decade. They are also a founding member of the art collectives Wyrđ Sisters, Efemerne Konfesije and Dragoslavia.

Vladimir Bjelić was born in 1983 in Belgrade. He is active in the field of independent curatorial and artistic practice. His work is based on the representation of corporeality in the digital era, translation of curatorial practice through performance, and ongoing articulation of the ideas of collectiveness and equal (re)distribution of commons in regards to interspecies communication (man and machine/ man and plant). Bjelic is one of the founding members of the post-curatorial formation Vocal Curatorial Syndrome and the drag collective Efemerne Konfesije.

Marija Balubdžić was born in 1984 in Belgrade, where she graduated from the Faculty of Music, University of Arts, in 2009. She is active as a composer, performer, radio author, sound designer, conductor and music educator. Since 2000, working independently and as part of various collectives, she has been engaged internationally in the fields of applied music, especially theatre music, radio production and independent electronic music, with a focus on voice, keyboards, improvisation, and sound interventions and poetic experiments.

Ilija Milošević was born in 1980 in Belgrade. A free-lance producer, he has been a professional in the culture and entertainment industry since the late 1990s, and is a conscious member of society and vocal fighter for justice. "During the day" he manages the operations of a global music company and publisher for several territories in the Balkans, while "at night" he organizes and assists queer theatre performances and parties. He sometimes appears on the scene as a DJ, journalist, speaker and singer.

Zoja Borovčanin has been present on this planet for over half a century. She is a musician and performer; a member of art and music collectives since the early 1990s; half of the Lira Vega music duo, and a co-founder of the collective Efemerne Konfesije; a passive violinist and an active Mah-jong enthusiast.

Ksenija Latinović (1981 – 2022) was a translator, copywriter and co-owner of a small graphic design and branding studio. Within the Efemerne Konfesije collective, she was active not only as a performer, but equally contributed with her writing and editorial work. A feminist, anti-fascist and sworn Yugoslav.

Zoe Gudović was born in 1977 in Belgrade. Whatever she does, her field of interest is space (mostly public), body and voice. Through her Toilet installations, she questions issues of intimacy, boundaries, violence and spaces for rest, while as Zed Zeldić Zed she addresses the representation of queer bodies. In her auteur programme Ženergija, broadcast on Radio Orange, she brings together voices from the margins, firmly believing in documenting the history of people who are currently changing social and cultural patterns. As a lesbian artist, feminist, activist, cultural manager, producer and organizer, she strives to live and survive on it in the precarious art world, where the class issue is one of her most important topics. Based in Vienna since October 2021.

Ефемерне Конфесије у Свемиру – Сонгови о декаденцији, кризи спиритуалности и азоту, 2019. ЦУК Имаго. Фото: Владимир Опсеница
Efemerne Konfesije in Outer Space – Songs about Decadence, the Crisis of Spirituality and Nitrogen, 2019. CUK Imago. Photo: Vladimir Opsenica

Ефемерне Конфесије – Сонгови о декаденцији, раскоши и алкохолу, 2015.

У овом непоновљивом сценско-вокалном спектаклу препуном грехова, интрига и скандала тајновито позната и слатко отровна, Маркиза де Сада, декадентна потомкиња руског револуционара и немачке аристократиње, представља једну од својих највећих тајни управо у Београду, граду коме се жељно враћа. Под сјајем лампиона и рефлектујућих таласа десила се аудијенција младе, опасне емотивне панк ратнице, Маркизине пуленке, компањонке и штићенице Јохане Хелмут Кол. Хармонију односа, међутим, нарушава опсена супердекадентне звезде Декаденце, која је у прошлости упропастила Маркизину блиставу филмску шансу. Атмосферу допуњују музички тобогани лудог пијанисте Фрица Клајна.

- Комад је први пут изведен на Бефему – Београдском феминистичком фестивалу 2015, и поновљен још два пута током 2016. године. Једном приликом специјални гости били су Ах Ахилеј, а ДЈ подршка био је illillillillill. Назив је промењен након првог извођења у спектаклу *Ефемерне конфесије – Сонгови о декаденцији, раскоши, пороцима, љубави и мржњи*, када се у другом извођењу Маркизи де Сада, Јохани Хелмут Кол и Фрицу Клајну придружује Декаденца. У овој постави 2017. године комад је био део програма Skopje Pride Weekened TRANS-FORMATIONS у Северној Македонији.

Ефемерне Конфесије – Сонгови о декаденцији, кризи очинства и алкохолу, 2017.

Након различитих разоткривања, превирања и борбе око пуленства, чувена Маркиза де Сада, луцкаста Декаденца и суманута Јохана Хелмут Кол проводе угодне дане доколице на једном уском и усијаном острву на Медитерану. Мирисом лаванде опхрван спокој изненада почиње да ремете Јохананина непристојна питања о пореклу њеног оца. Мистерија поново испливава, драма је опет на врхунцу, а у њој учествују нови или пак заборавље-

ни карактери Зед Зелдић Зед и Дарлин Брандо.

Да ли ће Јохана сазнати ко јој је отац, хоће ли Маркизи пући чарапа или ће Декаденца све присутне бацити у базен и побећи са шанером парфема?

- Комад је изведен укупно четири пута током 2017, 2018. и 2019. године, и то у оквиру Конденз — фестивала савременог плеса и перформанса. На једном од извођења изразито специјална гошћа била је Вива ла Дива, на другом Аманита Додола.

Ефемерне Конфесије у Свемиру – Сонгови о декаденцији, кризи спиритуалности и азоту, 2019.

Након различитих телесних и вокалних договорштина, ова сасвим необична група карактера обрела се у свемиру. Наиме, ванземаљска јединица их је првобитно киднаповала зарад истраживања људске врсте, али када су схватили да то са овом групом није могуће, катапултирали су их дубоко у галаксију. Њихов свејс шатл обрушио се на обронке непознате планете познате као Валкира VIII. Еони су прошли, а као последица пада догодила се нечувена промена – Маркиза де Сада постаје смирена и благонаклона, Јохана је у пубертету и машта о одласку, Декадентна практикује Зедбудизам, религију посвећену Зеду Зелдићу Зеду који постаје свемирски чистач жељан сигурности. Једино Фрицу ништа није помогло, и даље је испичура. Група је равнодушна и чека боље сутра. Остаје само питање шта ли се, забога, догодило са Дарлином Брандом, том моралном громадом и заводником светског гласа?

- Комад је изведен два пута 2019. године у простору ЦУК Имаго. У специјалној виралној презентацији појављују се Валери Кенди као Свети Дим, Дајана Хо као Првосвештеница, Огањ Димитријевић као Лажни Конфучије и група Малих зелених.

Ефемерне аудио-пињате – Радио драма у три чина, 2019.

- Опис из пера ваше списатељице: У магновењу јави се фантастична идеја као збир различитих подсвесних асоцијација и конзумације разноразних биљних врста из булеварских алеја. Одлука да све то забележим у форми радио драме у три чина беше подстакнута блиским ми карактерима и вожњи на леђима јужноамеричке ламе. О смислу тешко да ће бити речи, али дубоко верујем у то да овај садржај ментално лечи. Ох да, како би било јасно откуд ми у големом Свемиру, трећи чин објашњава јасно; стога *Ефемерне аудио пињате* описују договорштине трупе оцаваких будала пре интергалактичког путовања сасвим сласно. Заувек ваша, Маркиза де Сада

- Експликација за стручњане: Радио драма у три чина произашла је из пројекта Ефемерне конфесије и практично представља наставак перформанса изведених неколико година уназад. Реч је о специфичном колажном поступку који своје (литерарно) упориште налази најпре у Бекетовом и Јонесковом театру апсурда. Сам текст поред ауторских реплика обједињује адаптиране сонгове коришћене у досадашњим перформансима, аутентичне цитате великих мислилаца (Конфучије, Карл Маркс, Марија Кири, Вирџинија Вулф), као и поезију Боре Ћосића и Рејмонда Карвера. Обиље референци из популарне културе, историје или филозофије у функцији су критичке артикулације апсурдности свакодневице, те се ова необична трилогија писана за радијски формат може посматрати као низ алегоријских слика савремености испуњених цинизмом, скепсом и свакако хумором.

- Поред чланова колектива у радио драми учествују: Ах Ахилеј, Валери Кенди, Дајана Хо, Вива ла Дива и Сестра Млаћеница

Сонг *We are not in this together*, 2020. Самостална продукција

- Сонг је иницијално произведен за видео анимацију уметнице Лане Чмајчанин *Hark, Hark! The Dogs Do Bark*, која није реализована.

Ефемерна ариоза бр. 1, 2020.

Изложба Простори заједништва, Podroom галерија, КЦБ, 2021.

Ауторке изложбе: Бојана С. Кнежевић и Катарина Петровић

- Звучни скеч *Ефемерна ариоза бр. 1* настао је почетком 2020. године и означава почетну фазу новог уметничког експеримента колектива *Ефемерне Конфесије* базираног на истраживању наслеђа српских народних бајки.

Музички спот за песму **Отац сам ти ја**, 2022

Видео и анимација: Анастасија Тасић
Инструментал: Mikla Production (Mikla)

Снимање вокала и аранжман: Милош Радичевић

Снимано у студију Shoom Studios, Београд

- Нумера *Отац сам ти ја* првобитно је написана и изведена у оквиру перформанса *Ефемерне конфесије – Сонгови о декаденцији, кризи очинства и алкохолу* (2017).

Efemerne Konfesije – Songs about Decadence, Splendour and Alcohol, 2015

In this unrepeatably stage vocal spectacle full of sins, intrigues and scandals, the mysteriously famous and sweetly poisonous Markiza De Sada, a decadent descendant of a Russian revolutionary and a German aristocrat, unveils one of her biggest secrets right in Belgrade, the city she eagerly returns to. Under the glow of lanterns and reflective waves, the audience witnessed the presentation of the young, dangerous, emotional punk warrior, Markiza's mentee, companion and protégé Johana Helmut Kol. However, the harmony of their relationship is disturbed by the obsession of the super-decadent star Dekadenca, who had ruined Markiza's brilliant film opportunity in the past. The atmosphere is complemented by the music slides of the crazy pianist Fric Klajn.

- The piece was first performed at Befem — Belgrade Feminist Festival in 2015, and was repeated two more times in 2016. On one occasion, special guests Ah Ahilej joined, and the DJ support was provided by illillillillill. The name was changed after the first performance to **Efemerne konfesije – Songs about Decadence, Splendour, Vices, Love and Hatred**. In the second performance, Markiza de Sada, Johana Helmut Kol and Fric Klajn were joined by Dekadenca. In this line up in 2017, the piece was part of the programme of the Skopje Pride Weekend TRANS-FORMATIONS in North Macedonia.

Efemerne Konfesije – Songs about Decadence, the Crisis of Fatherhood and Alcohol, 2017

After various revelations, upheavals and struggles over protegeship, the famous Markiza de Sada, the quirky Dekadenca and the crazy Johana Helmut Kol spend pleasant days of leisure on a narrow and scorching island in the Mediterranean. The lavender-scented tranquillity is suddenly disturbed by Johana's impertinent questions about the origin of her father. The mystery resurfaces, the drama is once again at its peak, and new or forgotten characters Zed Zeldić Zed and

Darlin Brando take part in it. Will Johana find out who her father is, will Markiza's stocking break, or will Dekadenca throw everyone present into the pool and run away with a perfume smuggler?

- The piece was performed a total of four times during 2017, 2018 and 2019, within the Kondenz — contemporary dance and performance festival. Viva la Diva was a very special guest at one of the performances, and Amanita Dodola at another.

Efemerne Konfesije in Outer Space – Songs about Decadence, the Crisis of Spirituality and Nitrogen, 2019

After various bodily and vocal adventures, this quite unusual group of characters found themselves in space. Namely, an extra-terrestrial unit had kidnapped them for the sake of studying the human species, but when they realized that this was not possible with this group, they catapulted them deep into the galaxy. Their space shuttle crashed on the slopes of an unknown planet known as Valkira VIII. Aeons have passed, and as a result of the fall, an unprecedented change occurred – Markiza de Sada becomes calm and benevolent, Johana is in puberty and dreams of leaving, Dekadenca practices Zed Buddhism, a religion dedicated to Zed Zeldić Zed, who becomes a cosmic cleaner craving security. But nothing helped Fric, he is still a hard drinker. The group is indifferent and awaits a better tomorrow. The only question remains: what on earth happened to Darlin Brando, that moral giant and world-renowned seducer?

- The piece was performed twice in 2019 at the Imago Urban Culture Centre. In a special viral presence, Valerie Candy appeared as the Holy Smoke, Dajana Ho as the High Priestess, Oganj Dimitrijević as Fake Confucius, and there was a group of Little Green Ones

Ephemeral Audio Piñatas – Radio Drama in three acts, 2019

- Description from the pen of Your Writer: A fantastic idea emerged in a flesh, a collec-

tion of different subconscious associations and the consumption of diverse plant species from boulevard alleys. The decision to capture all of this in the form of a radio drama in three acts was prompted by characters close to my heart and a ride on the back of a South American llama. There might be not much talk about meaning, but I deeply believe that this content heals mentally. Oh yes, to make it clear why we are in the vast Universe, the third act explains it clearly; hence, *Ephemeral Audio Piñatas* describes the adventures of a troop of ageing fools before their intergalactic journey quite deliciously. Forever Yours, Markiza de Sada

- Explanation for experts: The radio drama in three acts emerged from the project of *Efemerne Konfesije* and practically represents a continuation of performances realized a few years before. It involves a specific collage technique that finds its (literary) foundation primarily in Beckett's and Ionesco's theatre of the absurd. The text itself, besides the original lines, combines adapted songs used in previous performances, authentic quotes from great thinkers (Confucius, Karl Marx, Marie Curie, Virginia Woolf), as well as the poetry of Bora Ćosić and Raymond Carver.

A wealth of references from popular culture, history or philosophy serves the purpose of critically articulating the absurdity of everyday life, so this unusual radio trilogy can be viewed as a series of allegorical images of contemporaneity filled with cynicism, scepticism and certainly humour.

- In addition to the members of the collective, Ah Ahilej, Valerie Candy, Dajana Ho, Viva la Diva and Sister Mlaćenica participate in the radio drama.

Song “We Are Not in This Together”, 2020

Independent production

- The song was initially produced for the unfinished video animation of the artist Lana Čmajčanin titled *Hark, Hark! The Dogs Do Bark*.

Ephemeral Arioza No.1, 2020

Exhibition *Spaces of Togetherness*, Podroom Gallery, Cultural Centre of Belgrade, 2021
Exhibition Curators: Bojana S. Knežević and Katarina Petrović

- The audio sketch *Ephemeral Arioza No.1* was created in the early 2020 and marks the initial phase of a new artistic experiment by the Efemerne Konfesije collective based on the exploration in the legacy of Serbian folk tales.

Music video for the song “It’s Me, I Am Your Father”, 2022

Video and animation: Anastasia Tasić
Instrumental: Mikla Production (Mikla)
Vocal recording and arrangement: Miloš Radičević

Recorded at Shoom Studios, Belgrade

- The song “It’s Me, I Am Your Father” was originally written and performed as part of the performance *Efemerne Konfesije – Songs about Decadence, The Crisis of Fatherhood and Alcohol* (2017).

Издање / Edition:
Савремена кретања / Contemporary Art Trends Series
volume LXIV/1

Савет Галерије / Gallery Council:
Маја Станковић, Ана Кнежевић, Сава Ристовић /
Maја Stanković, Ана Кнежевић, Sava Ristović

Кустос Галерије / Gallery Curator
Светлана Петровић / Svetlana Petrović

Превод / Translation
(енглески / English)
Весна Стрика / Vesna Strika
Милан Марковић / Милан Марковић (песме/ songs)

Лектура / Proofreading:
Марија Лазовић / Marija Lazović

Фотографије / Photographs:
Тања Дробњак, Владимир Опсеница, Лазара Маринковић, Мина Шаренац /
Tanja Drobnjak, Vladimir Opsenica, Lazara Marinković, Mina Šarenac

Штампа / Printed by:
Alta nova, Beograd

Тираж / Print run:
300

Поставка / Exhibition installation:
Продукција 64, Дејан Павић, Драган Николић / Produkcija 64, Dejan Pavić, Dragan Nikolić

Изложбу подржали / Supported by:

Хвала / Thanks to:

КРИТИЧАРИ су изабрали 2024 : Четвртак : Ликовна галерија, 25. 1 – 24. 2. 2024 / [уреднице и уредници каталога Ефемерне Конфесије Марија Балубић ... [и др.]] ; [превод Весна Стрика, Милан Марковић] = Critics Have Chosen 2024 : Thursday : Art Gallery, 25. 1 – 24. 2. 2024 / [editors of the catalog Efemernе Konfesije Marija Balubđić ... [et al.] and Simona Ognjanović] ; [translation Vesna Strika, Milan Marković]. - Београд : Културни центар Београда = Belgrade : Cultural Centre of Belgrade, 2024 (Београд : Алта нова = Belgrade : Alta nova). - [48] стр. : илустр. ; 22 см. - (Серија Савремена кретања = Contemporary art trends series ; vol. 64, 1)

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300. - Белешке о уметницима: стр. 42-43.

ISBN 978-86-7996-290-4

а) Ликовна уметност -- 20в-21в -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 137177097

THURSDAY
THURSDAY
CRITICS HAVE
CHOSEN 2024:
THURSDAY
THURSDAY

THURSDAY
THURSDAY
THURSDAY
THURSDAY
THURSDAY
THURSDAY
THURSDAY
THURSDAY
THURSDAY
THURSDAY

CRITICS HAVE
CHOSEN 2024:

КУЛТУРНИ
ЦЕНТАР
БЕОГРАДА

КРИТИЧАРИ СУ ИЗАБРАЛИ 2024:

ЧЕТВРТАК

ЕФЕМЕРНЕ КОНФЕСИЈЕ

25. 1 – 24. 2. 2024.

Ликовна галерија

Кнез Михаилова 6, Београд

CRITICS HAVE CHOSEN 2024:

THURSDAY

EFEMERNE KONFESIJE

25. 1 – 24. 2. 2024

The Art Gallery

Knez Mihailova 6, Belgrade

www.kcb.org.rs